

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

An Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas Tuarascáil Bhliantúil 2005

Clár

Réamhrá na gComhrúnaithe

Caibidil 1	An Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas	7
Caibidil 2	Gníomhaíochtaí CATT i ngach ceann de na hEarnálacha sa bhliain 2005	11
2.1	An Earnáil Forbartha Trádála agus Gnó	12
2.2	An Earnáil Sábháilteachta Bia	14
2.3	An Earnáil Dobharshaothraithe agus Mara	17
2.4	Comhlacht na gClár Speisialta AE	20
2.5	An Earnáil Teanga	23
2.6	An Earnáil Uiscebhealaí Intíre	28
2.7	An Earnáil Turasóireachta	31
2.8	An Earnáil Oideachais	33
2.9	An Earnáil Talmhaíochta	35
2.10	An Earnáil Comhshaoil	36
2.11	An Earnáil Sláinte	37
2.12	An Earnáil Iompair	39
Aguisín 1	Cinntí a rinneadh in 2005 de réir na Nósanna Imeachta Eatramhacha	41
Aguisín 2	An Chomhrúnaireacht	47
Aguisín 3	Faisnéis Airgeadais	49
Aguisín 4	Sonraí Teagmhála na gComhlachtaí Thuaidh/Theas	51
Aguisín 5	Comhaltaí Boird na gComhlachtaí Thuaidh/Theas	55
Aguisín 6	Eolas ar na Ranna	59

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Réamhrá

Déanann foilsiú na Tuarascála Bliantúla seo ceiliúradh ar an séú bliain den Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas (CATT).

Tá áthas orainn, mar Chomhrúnaithe, go bhfuil sé le tuairisciú againn gur leanadh den dul chun cinn sna sé Chomhlacht Forfeidhmthe Thuaidh/Theas agus Tourism Ireland (na Comhlachtaí).

Ceapadh muid beirt mar Chomhrúnaithe sa bhliain 2005. Bhí muid aireach ar ár gceaptha ar a rathúla is atá an CATT agus na Comhlachtaí ó bunaíodh iad sa bhliain 1999.

B'amhlaidh a bhí sa bhliain 2005 mar is léir ón tuarascáil seo. Mar shampla, chabhraigh IdirThrádáil Éireann le breis is 2400 cuideachta a ngnó a dhéanamh ar fud an oileáin go léir. Lean an dá Ghníomhaireacht Teanga lena gcláir théagartha chun tacaíocht a thabhairt d'earnáil na Gaeilge agus na hUltaise, lena n-áirítear a bheith ag eagrú agus ag tabhairt tacaíochta i gcomhar d'ócáidí cosúil leis an "Oidhreacht Mhuinteartha Cheoil". Bhí Uiscebhealaí Éireann páirteach maidir le hócáidí móra spóirt a eagrú cosúil leis an bhFéile Iascaireachta Classic ar Loch Éirne agus Craobhchomórtas Chorn Domhanda na hUisce-Sciála in Inis Ceithleann. Bliain mhór eile ab ea an bhliain 2005 don Turasóireacht mar ar thug 8.1 milliún duine cuairt ar an oileán, ardú de bheagnach 400,000 duine ab ea é sin ar an mbliain 2004. Thug níos mó ná 10,000 duine cuairt ar ionad nuálach agus idirghníomhach léirithe Ghníomhaireacht na Lochanna "Riverwatch". Ba léir an athuair na tairbhí a bhaineann leis an maoiniú Eorpach, arna riar ag Comhlacht na gClár Speisialta Eorpach. Cuireadh tús leis an tionscadal ba mhó a fuair maoiniú faoin gclár INTERREG 111A, Ollionad Gnó an Iarthuaiscirt atá suite ar an tslí idir Doire agus Dún na nGall. Lean safe food/biaslán ag cur sábháilteacht bia chun cinn agus chuir siad roinnt feachtas láidir fógraíochta i dtoll a chéile lena n-áirítear fógra maidir leis an ionghabháil chothaithe salainn. Eachtra shuntasach eile a tharla sa bhliain 2005 ab ea an scéim pinsean a tugadh isteach don fhoireann sna Comhlachtaí Thuaidh/Theas.

Is mian linn aitheantas a thabhairt don tacaíocht a thug na daoine agus na heagraíochtaí, ó Thuaidh agus ó Dheas, ar oibrigh muid leo le linn na bliana 2005, dúinn. Áirítear orthu seo na hAíre Rialtais sa dá dhlínse, a Ranna agus ar ndóigh Príomh-Oifigigh Feidhmiúcháin agus foirne tiomanta na gComhlachtaí. Is sampla maith agus is spreagadh dúinn go léir a oibríonn sa CATT tiomantas Chomhaltaí an Bhoird. Táimid faoi chomaoin mhór ag a dtiomantas flaithiúil leanúnach. Táimid faoi chomaoin mhór chomh maith ag ár gcomhghleacaithe sa Chomhrúnaitheacht as an obair chrua agus an ghairmiúlacht a chaith siad leis an obair sin.

Táimid ag súil go mór leis an mbliain 2006 maidir le tiomantas an dá Rialtas i dtaca leis an gcomhoibriú Thuaidh/Theas.

Mary Bunting
Comhrúnaithe (Thuaidh)

Joe Hayes
Comhrúnaithe (Theas)

Ard Mhacha
Meitheamh 2006

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Bunú

1.1 Bunaíodh an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas ar an Déardaoin an 2ú Nollaig 1999 nuair a cuireadh Comhaontú na Breataine- na hÉireann dar dáta an 8ú Márta 1999 i bhfeidhm, a shínigh Rialtas na Breataine agus Rialtas na hÉireann mar chuid den Chomhaontú a dtángthas air sna Caibidlí Ilpháirtí i mBéal Feirste ar Aoine an Chéasta, 10ú Aibreán 1998 ("an Comhaontú"). Ordaíonn an Comhaontú seo go dtabharfaidh an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas le chéile iad siúd ó Thuaisceart Éireann agus ó Rialtas na hÉireann a bhfuil freagrachtaí feidhmiúcháin orthu chun comhchomhairle, comhoibriú agus gníomhaíocht a fhorbairt ar oileán na hÉireann - lena n-áirítear, sin a dhéanamh trí fhorfheidhmiú ar bhonn uile-oileáin agus trasteorann - maidir le hábhair chomhleasa atá laistigh d'inniúlacht na gCóras Riaracháin, Thuaidh agus Theas.

1.2 Tá Airí ó Chóras Riaracháin Thuaisceart Éireann agus ó Rialtas na hÉireann ar an gComhairle Aireachta Thuaidh Theas agus tá siad ag obair le chéile chun comhoibriú a chur chun cinn idir an dá chuid den oileán ar mhaithe an chomhleasa.

Réimsí Comhoibrithe na Comhairle

1.3 D'fhoráil an Comhaontú go n-aithneofaí 12 réimse ar a laghad ina mbeadh comhoibriú agus forfheidhmiú ar bun. Chuirfí an Comhoibriú Thuaidh Theas chun cinn sna réimsí seo ar dhá bhealach - chuirfeadh Comhlachtaí nua Forfheidhmithe Thuaidh Theas sé cinn, ar a laghad, chun cinn agus i gcás na sé cinn eile ar a laghad chuirfeadh comhlachtaí atá sa dá dhlínse cheana féin i bhfeidhm iad ar leithligh ar bhonn trasteorann nó uile-oileáin.

1.4 Is iad seo a leanas na sé réimse aitheanta ina mbeadh comhoibriú ag tarlú faoi na Comhlachtaí nua Forfheidhmithe Thuaidh/Theas:

- Uiscebhealaí Intíre;
- Sábháilteacht Bia;
- Forbairt Trádála agus Gnó;
- Na Cláir Speisialta AE;
- Teanga (An Ghaeilge agus an Ultais); agus
- Cúrsaí Dobharshaothraithe agus Mara.

Aithníodh gnéithe de shé Réimse eile (ar a dtugtar 'Réimsí an Chomhoibrithe) ina mbeadh comhoibriú ag tarlú ar leithligh faoi chomhlachtaí atá sa dá dhlínse cheana féin:

- Talmhaíocht;
- Oideachas;
- Comhshaol;
- Sláinte;
- Iompar; agus
- Turasóireacht

1.5 Tháinig Rialtas na hÉireann agus Rialtas na Breataine ar Chomhaontú ina dhiaidh sin ar an 8 Márta 1999, maidir le bunú na gComhlachtaí Thuaidh Theas ("Comhaontú na gComhlachtaí Forfheidhmithe"). Leag an Comhaontú seo amach feidhmeanna agus struchtúr na gComhlachtaí Thuaidh Theas agus na comhshocrúithe a bhaineann leo, agus cuireadh i bhfeidhm é sa Tuaisceart agus sa Deisceart, tríd an Ordú um Chomhoibriú Thuaidh/Theas (Comhlachtaí Forfheidhmithe) (Tuaisceart Éireann) 1999 agus tríd an Acht um Chomhaontú na Breataine- na hÉireann 1999, faoi seach. Forléirítear na heagraíochtaí seo go comhchoitianta mar na Comhlachtaí Thuaidh/Theas, nó go simplí mar "na Comhlachtaí".

1.6 Comhdhéanann an 12 Réimse na hábhair sin ar ar féidir leis an CATT cinntí a dhéanamh trí chomhaontú (a) ar pholasaithe le haghaidh cur i bhfeidhm ar leithligh i ngach dlínse agus (b) ar pholasaithe agus ar ghníomhaíochtaí ar leibhéal uile-oileáin agus trasteorann atá le cur i bhfeidhm ag na Comhlachtaí. Is féidir na socruithe seo a fhorbairt a

thuilleadh ach comhaontú sa Chomhairle agus tacaíocht shonrach Thionól Thuaisceart Éireann agus an Oireachtais a fháil, faoi réir mhéid na n-inniúlachtaí agus na bhfreagrachtaí atá ag an dá Chóras Riaracháin.

Formáidí Chruinnithe na Comhairle

1.7 Tháinig CATT le chéile i bhFormáidí éagsúla faoin Déabhlóid. Tagann toscaireacht Fheidhmeannas Thuaisceart Éireann faoi cheannaireacht an Chéad-Aire agus an Leas-Chéad-Aire agus toscaireacht Rialtas na hÉireann faoi cheannaireacht an Taoisigh agus an Tánaiste le chéile faoin bhFormáid lomlánach. Is é an tasc atá ag an bhFormáid lomlánach forléargas a fháil ar an gcomhoibriú atá ar an oileán agus ar na Forais Thuaidh/Theas.

1.8 Thug an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas Feidhmeannas Thuaisceart Éireann agus Rialtas na hÉireann le chéile i bhFormáid na bhForas. Bhí an Chéad-Aire agus an Leas-Chéad-Aire mar ionadaithe ar Fheidhmeannas Thuaisceart Éireann agus an tAire Gnóthaí Eachtracha mar ionadaí ar Rialtas na hÉireann. Is é an tasc atá ag Formáid na bhForas plé a dhéanamh ar shaincheistean a bhaineann leis na forais agus ar shaincheistean trasearnálacha, lena n-áirítear saincheistean a bhaineann leis an Aontas Eorpach, agus easaontais a réiteach.

1.9 Rinne An Chomhairle Aireachta Thuaidh Theas maoirsiú ar an 12 Réimse nó Earnáil aontaithe san Fhormáid Earnálach. Rinne an tAire a bhí freagrach as an Earnáil ar leith seo ionadaíocht thar ceann Rialtas na hÉireann ag na cruinnithe seo, agus déanann beirt Airí ainmnithe ag an gCéad-Aire agus an Leas-Chéad Aire ionadaíocht ar Chóras Riaracháin Thuaisceart Éireann ar bhonn trasphobail. Is iondúil go mbíonn duine de na hAirí a bhíonn freagrach as an Earnáil iomchuí san Fheidhmeannas ar dhuine den bheirt sin. Bhí sé sin ag teacht leis na riachtanais a ghabhann leis an gComhaontú agus le hAcht Thuaisceart Éireann 1998, is é sin go gcaithfidh rannpháirtíocht an fheidhmeannais sa CATT a bheith sa chaoi is go gcinnteofaí rannpháirtíocht trasphobail.

Fionraíocht Thionól Thuaisceart Éireann

1.10 Nuair a cuireadh Tionól Thuaisceart Éireann ar fionraí ar an 14ú Deireadh Fómhair 2002, tháinig Rialtas na Ríochta Aontaithe agus Rialtas na hÉireann ar chomhaontú a leagadh síos ar an 19ú Samhain 2002 i malartú nótaí. Chuir an comhaontú seo bealach ar fáil chun cinntí a dhéanamh ar pholasaithe agus ar ghníomhartha a bhainfeadh leis na Comhlachtaí a fhad is a bhí an Tionól ar fionraí. Chuir Comhrúnaireacht CATT Nósanna Imeachta Eatramhacha i bhfeidhm chun cinntí Aireachta a phróiseáil a fhad is a chuirfí na socruithe leagtha amach sa Mhalartú Nótaí idir na Rialtais i bhfeidhm. Tá na cinntí a rinneadh sa bhliain 2005 leagtha amach in Aguisín 1.

Feidhmeanna na Comhairle

1.11 Cuireann an Chomhairle líon áirithe feidhmeanna i gcrích de réir Sraith a Dó den Chomhaontú. Leagadh iad siúd amach sa Chomhaontú mar seo a leanas:

- Déanfaidh sí faisnéis a mhalartú, déanfaidh sí plé agus rachaidh sí i gcomhairle d'fhonn comhoibriú ar ábhair chomhleasa atá laistigh d'inniúlacht an dá Chóras Riaracháin, Thuaidh agus Theas;
- Déanfaidh sí gach dícheall chun teacht ar chomhaontú maidir le comhbheartais a ghlacadh, i réimsí ina bhfuil comhthairbhe trasteorann agus uile-oileáin i gceist, agus atá laistigh d'inniúlacht an dá Chóras Riaracháin, Thuaidh agus Theas, agus iarrachtaí daingne á ndéanamh chun aon easaontas a shárú;
- Déanfaidh sí cinntí a ghlacadh trí chomhaontú ar bheartais a bheidh le forfheidhmiú ar leithligh i ngach dlínse ar leith, i réimsí suntasacha iomchuí atá laistigh d'inniúlacht an dá Chóras Riaracháin, Thuaidh agus Theas; agus

- Déanfaidh sí cinntí a ghlacadh trí chomhaontú ar bheartais agus ar ghníomhaíocht ar leibhéal uile-oileáin agus trasteorann a bheidh le forfheidhmiú ag na Comhlachtaí Thuaidh/Theas.

Na Comhlachtaí Forfheidhmithe Thuaidh/Theas

1.12 Feidhmíonn gach ceann de na sé Chomhlacht Forfheidhmithe Thuaidh/Theas ar bhonn uile-oileáin. Cé go bhfuil sainchúram soiléir oibríochta acu, feidhmíonn gach ceann díobh faoi stiúir iomlán CATT, agus freagracht áirithe orthu freisin i leith na Comhairle, an Oireachtais agus Thionól Thuaisceart Éireann agus freisin i leith na Ranna Airgeadais agus na Ranna eile rialtais atá freagrach as a maoiniú i ngach ceann den dá dhlíne.

Is iad seo a leanas na Comhlachtaí Forfheidhmithe sin:

- Uiscebhealaí Éireann;
- An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia (BCCCSB);
- An Comhlacht Forbartha Trádála agus Gnó (IdirThrádál Éireann);
- Comhlacht na gClár Speisialta AE (CCSAE);
- An Foras Teanga Thuaidh/Theas (ina bhfuil dhá Ghníomhaireacht .i. Foras na Gaeilge agus Tha Boord o Ulster-Scotch); agus
- Coimisiún an Fheabhail, Chairlín agus Shoilse na hÉireann (CFCSÉ) (ina bhfuil dhá ghníomhaireacht .i. Gníomhaireacht na Lochanna agus Gníomhaireacht na Soilse - féach leathanach 17).

1.13 Maidir le trí cinn de na Comhlachtaí seo - IdirThrádál Éireann, An Foras Teanga Thuaidh/Theas agus CFCSÉ - feidhmíonn an Bord arna cheapadh ag CATT, feidhmeanna

gach Comhlachta. (Cé nach Comhlacht Forfheidhmithe amach is amach é Tourism Ireland is amhlaidh atá an cas aigesean chomh maith.) Tá Bord comhairleach arna cheapadh ag CATT chomh maith ag an gceathrú Comhlacht, BCCCSB, ach is é an Príomh-Fheidhmeannach a fheidhmíonn feidhmeanna an Bhoird. Níl aon Bhord ag an dá Chomhlacht atá fágtha, Uiscebhealaí Éireann agus CCSAE; maidir leis an dá chás sin is é an Príomh-Fheidhmeannach a fheidhmíonn feidhmeanna an Chomhlachta.

1.14 Tugtar a thuilleadh faisnéise i gCaibidil 2 ar obair na gComhlachtaí.

Na Réimsí Comhoibrithe

1.15 Is iad seo a leanas na hábhair laistigh de na Réimsí Comhoibrithe ar aontaigh CATT breithniú tosaigh a dhéanamh orthu:

- Oideachas: oideachas do leanaí ag a bhfuil riachtanais speisialta (mar shampla uathachas, lagú éisteachta), tearcghnóthachtáil san oideachas, cáilíochtaí múinteoirí agus babhtáil scoláirí, ógánach agus múinteoirí;
- Talmhaíocht: plé a dhéanamh ar shaincheisteanna a bhaineann leis an gComhbheartas Talmhaíochta, polasaí agus taighde ar shláinte ainmhithe agus plandaí agus forbairt tuaithe;
- Comhshaol: bainistíocht ar chaighdeán uisce, bainistíocht dramhaíola i limistéir thrasteorann, taighde ar chosaint don chomhshaol, bunachar sonraí ar an gcomhshaol, tionchar na talmhaíochta ar an gcomhshaol, agus babhtáil faisnéise agus feasacht ar an gcomhshaol, agus straitéisí agus gníomhaíochtaí a aithint a chuirfeadh le cur chuige comhleanúnach chun forbairt inbhuanaithe a bhaint amach san oileán go léir;

- Sláinte: na seirbhísí taismí agus éigeandála, pleanáil i gcomhair éigeandálacha móra, trealamh ardteicneolaíochta, taighde ar ailse agus cur chun cinn na sláinte;
- Iompar: pleanáil straitéiseach agus sábháilteacht ar na bóithre agus ar na hiarnróid. Cé gur i bpleanáil bóithre agus iarnród go príomha a bheadh an comhoibriú, thabharfaí saincheistanna a bhaineann le hearnáil na gcalafort agus na n-aerfort san áireamh chomh maith; agus
- Turasóireacht: aontaiodh cuideachta theoranta faoi úinéireacht phoiblí a bhunú chun margaíocht a dhéanamh thar sáile ar oileán na hÉireann mar cheann scríbe do thurasóirí.

1.16 Tugtar a thuilleadh faisnéise i gCaibidil 2 ar obair na Comhairle sna réimsí seo.

An Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas An Chomhrúnaireacht

1.17 Tugann Comhrúnaireacht bhuan, ar a bhfuil baill de Státseirbhís Thuaisceart Éireann agus de Státseirbhís Rialtas na hÉireann mar fhoireann, tacaíocht d'obair na CATT. Tugtar a thuilleadh faisnéise in Aguisín 2 ar obair na Comhrúnaireachta.

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Caibidil 2
Gníomhaíochtaí CATT i ngach ceann
de na hEarnálacha sa bhliain 2005

Tugtar cuntas sa chaibidil seo ar na cinntí a rinneadh agus ar na gníomhaíochtaí a ndeachthas ina mbun i ngach ceann de na hearnálacha sa bhliain 2005.

An Earnáil Forbartha Trádála agus Gnó

An Dr. Martin Naughton (sa lár), Cathaoirleach IdirThrádái Éireann, i gcuideachta Joey Moodley (ar thaobh na láimhe clé) agus An Dr. Ivan Coulter (ar thaobh na láimhe deise) ó Sigmoid Technologies. Ba iad Sigmoid Technologies na hollbhuaiteoirí den IdirThrádái Éireann EquityNetwork All-Island Seedcorn Competition. D'éirigh leo sa chomórtas mar gheall ar a dteicneolaíocht nuálach mhodúlach seachadta drugaí.

An Comhlacht Forbartha Trádála agus Gnó - IdirThrádái Éireann

2.1.1 Is é an Dr Martin Naughton cathaoirleach Bhord IdirThrádái Éireann agus is é an tUas. Barry Fitzsimons an Leas-Chathaoirleach. Is é an tUas. Liam Nellis Príomhfheidhmeannach IdirThrádái Éireann. Tá liosta de chomhaltaí an Bhoird in Aguisín 5.

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.1.2 Is é misean IdirThrádái Éireann don tréimhse 2005-2007 cumas iomaíochta gheilleagar an oileáin go léir a fheabhsú ar fud an domhain ionas go rachaidh sé chun leasa na hÉireann agus Thuaisceart Éireann agus é seo a chur i gcrích trí bhearta mar líonraí láneolais trádála agus gnó a fhorbairt ar fud an oileáin agus trí chláir forbartha trádála agus gnó a chur i bhfeidhm ar fud an oileáin.

2.1.3 Ceanglaíonn an ráiteas misin seo an fhís leathan de gheilleagar oileáin a bheadh iomaíoch ar fud an domhain le sainchúram uile-oileáin reachtaíochta IdirThrádái Éireann. Is é an príomhbhealach atá ag IdirThrádái Éireann chun an misean a chur i gcrích ná líonraí gnó uile-oileáin comhoibritheacha agus raon de 'uirlisí cumasaithe líonra' a thabharfadh aghaidh ar riachtanais forbartha gnó agus trádála a chruthú, a fhorbairt agus a shaothrú chun luach agus buntáiste daingean iomaíoch a chur ar fáil do na heagraíochtaí atá rannpháirteach.

Gníomhaíochtaí

2.1.4 Tá líon áirithe líonraí saimearnála gníomhacha ag IdirThrádái Éireann, cosúil leo siúd a bhíonn ag feidhmiú sa bhiteicneolaíocht agus sna heolaíochtaí saoil (BioMedIreland), i mbogearraí ríomhaireachta (All Island Software Network), agus i gceirdeanna (Líonra). Cuirfear a thuilleadh líonraí saimearnála leis an liosta thuas sa bhliain 2006.

2.1.5 Tá IdirThrádái Éireann, trína Scothréimsí Líonraí, ag tabhairt aghaidh ar réimsí cosúil le húsáid a bhaint as airgeadas cothromais mar uirlis i gcomhair fás cuideachta (EquityNetwork), réitigh an tslabhra sholáthair ar fud an oileáin (Logistics XP), agus saothrú acmhainní tagarmharcála (All Island Best Practice Network).

2.1.6 Cuireadh tacaíocht ar fáil chomh maith trí na Líonraí Is Díol Spéise do Phobail cosúil leis na micrífhiontair (MicroTrade), Comhpháirtíocht Taighde SAM/na hÉireann atá ag bunú naisc idir SAM agus forais taighde agus taighdeoirí in Éirinn, agus Ollscoileanna na hÉireann, comhlacht ardleibhéil a chuireann comhoibriú agus obair i gcomhar chun cinn sna hollscoileanna ar an oileán.

2.1.7 Áirítear i bpunann eolaíochta, teicneolaíochta agus nuála IdirThrádái Éireann sa bhliain 2005, an tionscadal aistrithe teicneolaíochta don oileán go léir FUSION, an tionscadal taighde agus forbartha comhoibritheach don oileán go léir INNOVA agus tairseach taighde don oileán go léir expertiseireland, www.expertiseireland.com.

2.1.8 Áirítear i bpunann díolachán agus margaíochta IdirThrádái Éireann sa bhliain 2005, clár ACUMEN atá deartha chun spreagadh a chur faoi thrádái trasteorann na bhfiontar beag agus meánach, an clár ceannaitheora-soláthróra Network & Getwork, an tairseach soláthair phoiblí www.go-source.com, an clár oiliúna Go-Tender i gcomhair Fiontair Bheaga agus Mheánacha chun saineolas i soláthar poiblí a fhorbairt agus an tionscnamh straitéiseach margaíochta agus díolachán don oileán go léir FOCUS.

2.1.9 Lean IdirThrádái Éireann lena chlár Taighde Gnó agus Eacnamaíoch agus d'fhoilsigh sé na tuarascálacha agus na háiseanna seo a leanas sa bhliain 2005: Tuarascáil ar an Earnáil Éadaí agus Teicstílí, Suíomh Gréasáin Trade Statistics (<http://tradestatistics.IdirThradaiEireann.com>), Tuarascáil Business Linkages, Engineering a Knowledge Island 2020 (i gcomhar le Cumann na nInnealtóirí), Entrepreneurship on the island of Ireland 2004 agus an Survey of Business Links on the island of Ireland Report.

2.1.10 Sa bhliain 2005 chuidigh IdirThrádái Éireann le níos mó ná 2,400 cuideachta chun a n-ábaltachtaí agus an t-eolas a bhí acu a fhorbairt chun go mbeidís ábalta a ngnó a dhéanamh ar an oileán go léir. Tá níos mó ná 500 cuideachta ag obair ina gcláir forbartha trádála agus gnó, tá cúig cinn déag de líonraí gnó don oileán go léir ag feidhmiú agus ba bhreis is £22 milliún /€32.3 milliún an luach comhiomlán d'fhorbairt trádála agus gnó a dtionscadal sa bhliain 2005.

2.1.11 Is féidir a thuilleadh eolais faoi IdirThrádái Éireann a fháil ar shuíomh gréasáin an Chomhlachta: www.IdirThradaiEireann.com.

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

An Earnáil Sábháilteachta Bia

Tógadh an pictiúr seo ag seoladh fheachtas safefood/biaslán “Tackle Treats”, chun ugach a thabhairt do thuismitheoirí an méid sónna bia a bhíonn in aistí bia a leanaí a laghdú.

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

2.2.1 Sábháilteacht bia a chur chun cinn an príomhchúram atá ar an mBord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia mar aon le tacú le comhoibriú eolaíoch idir na forais a bhíonn ag obair sa réimse sin. Tá Bord Comhairleach 12 comhalta aige agus iad ceaptha ag CATT. Is é an tUas. Bertie Kerr cathaoirleach an Bhoird agus is é an tOllamh Charlie Daly, an Leas-

Chathaoirleach. Is é an tUas. Martin Higgins Príomhfheidhmeannach an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia. Tá liosta de na comhaltaí Boird in Aguisín 5.

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.2.2 Feidhmíonn an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia faoin mbranda ‘safe food’ nó ‘Biaslán’ i nGaeilge, agus tá trí stiúthóireacht faoi - Eolaíoch agus

Teicniúil, Margaíocht agus Cumarsáid, agus Pleanáil agus Acmhainní. Cinntíonn an struchtúr seo go mbíonn dóthain acmhainní ag an gComhlacht agus go mbíonn na tacaí riachtanacha i bhfeidhm chun na cláir a thacaíonn lena shainchúram a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm agus a mhisean a chur i gcrích.

2.2.3 Comhlíonann an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia a ról trí fheachtais phoiblíochta agus comhdhálacha saineolaithe agus trí chomhairle agus oiliúint a chur ar dhaoine gairmiúla agus ar an bpobal i gcoitinne araon. Tugann sé tacaíocht chomh maith don chomhoibriú eolaíoch Thuaidh /Theas agus do cheangail idir na forais a bhíonn ag obair i réimse na sábháilteachta bia - saotharlanna, gníomhaireachtaí reachtúla bainteach le forfheidhmiú na sábháilteachta bia, comhlachtaí taighde idirnáisiúnta agus ag baile. Tá sé de shainchúram ar an mBord saintástálacha atá éifeachtach ó thaobh costais de a fhorbairt i saotharlanna. Tá sé de chúram ar an mBord chomh maith measúnú neamhspleách eolaíoch a sholáthar ar chúrsaí sábháilteachta bia. Tá an comhoibriú trasteorann idir na heagraíochtaí a bhíonn ag obair sna réimsí seo lárnach d'obair an Bhoird.

Gníomhaíochtaí

2.2.4 Cé gur éag téarma oifige an chéad Choiste Chomhairleach Eolaíoch de chuid an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia in Eanáir 2005, ba ghnéithe tábhachtacha a bhí sa chomhairle agus sa saineolas maidir leis an dul chun cinn suntasach a rinneadh le linn na bliana.

2.2.5 Tá an ionghabháil salainn ar oileán na hÉireann dhá oiread níos airde ná mar a mholtar san ionghabháil mholta chothaithe. Rachadh laghdú d'aon trian san ionghabháil chothaithe salainn sa daonra go mór chun tairbhe na sláinte cardashoithíche. Reáchtáladh an chéad chuid den fheachtas salainn thar thrí seachtaine i mBealtaine na bliana 2005. Úsáideadh na páipéir nuachta agus an raidió chun fógraíocht a dhéanamh ar an bhfeachtas. Craoladh na fógraí raidió arís i nDeireadh Fómhair na bliana 2005. Tá an chéad chuid eile

den fheachtas salainn i mbéal a fhorbartha. Díreoidh an chuid sin den fheachtas ar dhaoine a chur ar an eolas go mbeifí ábalta éirí cleachta ar ionghabháil salainn níos ísle tríd an méid salainn inár n-aistí bia a laghdú céim ar chéim thar thréimhse sé seachtaine. Díreofar an teachtaireacht seo ar dhaoine san earnáil lónadóireachta.

2.2.6 Tharraing na réamhthorthaí a d'eascair as an Suirbhé Náisiúnta ar Bhia Leanáí a rinneadh i bPoblacht na hÉireann aird ar bhia leanáí agus gur sheas sónna bia cosúil le milseogra, sneaiceanna, cácaí agus brioscaí do 1/5ú cuid d'ionghabháil chothaithe iomlán calraí agus saille leanáí idir 5-12 bliain d'aois. Dírionn an chéad chuid den fheachtas reatha sna meáin chumarsáide ar fheasacht maidir le 'sónna bia' a mhéadú .i. milseogra, brioscaí, cácaí agus sneaiceanna blasta. Is as na bianna sin a thagann formhór na saille cothaithe agus na saille sáithithe san aiste bia. Cuirfear cur chuige a bheidh bunaithe ar ghrúpaí bia i bhfeidhm agus tabharfar deochanna siúcra/súilíneacha san áireamh san fheachtas chomh maith. Beidh an feachtas dírithe ar thuismitheoirí/ar chaomhnóirí leanáí. Tá an teachtaireacht seo dírithe ar na leanáí go príomha, ach beidh sé riachtanach áfach dóibh siúd a bhíonn ag ceannach agus ag ullmhú an bhia do na leanáí na hathruithe san aiste bia a chur ina luí orthu.

2.2.7 Is í an teachtaireacht atáthar ag iarraidh cur ina luí ar thuismitheoirí go bhfuil 'na bianna seo lán le siúcra agus le saill' agus gur cheart iad a bheith in aistí bia na leanáí mar shó agus nár cheart dóibh a bheith mar na príomhbhianna san aiste bia. Ní mór na teachtaireachtaí seo a leanas a chur trasna chomh maith:

- Go bhfuil na 'bianna íseal i gcothaithe' .i. bianna a bhíonn ard i saill agus/nó i siúcra agus íseal i micreachothaithe;
- Beidh tionchar ag an stór mór de na bianna seo a bhíonn leanáí ag ithe ar na leanáí san fhadtéarma agus beidh na leanáí i mbaol na ngalar seo a leanas: Galar cardashoithíoch, murtall, diaibéiteas agus ailse; agus

- D'fhéadfadh nach mbeadh na leanaí ábalta díriú isteach ar rudaí, d'fhéadfadh go mbeadh gannchothú agus caillteanas d'fhuinneamh leanúnach mar thoradh ar a bheith ag ithe na mbianna sin sa ghearrthearma.

2.2.8 Cuireadh leis na modhanna cumarsáide de bharr chomh maith is a d'éirigh leis an Nuachtlitir Saotharlainne Lablinks, a eisíodh ar pháipéar agus go leictreonach, a chuir saotharlanna níos mó ar an eolas faoi ghníomhaíochtaí laistigh dá seirbhís féin agus faoi ghníomhaíochtaí a bhíonn ag tarlú ar fud an oileáin go léir. Bhain an Clár Sineirgíochta Saotharlann, ar a nglaoití an Clár um Ghníomh Comhoibritheach idir Saotharlanna, a thuilleadh buaicphointí amach le linn na bliana. Bunaíodh foireann inmheánach tras-Stiúrthóireachta ar a raibh an Stiúrthóireacht Eolaíoch agus Theicniúil agus an Stiúrthóireacht Pleanáil agus Acmhainní ag an am céanna chun córais tuairiscithe thapúla maidir le sonraí bia a fhorbairt i dTuaisceart Éireann agus sa Phoblacht araon.

2.2.9 Tá tús curtha ag safefood/biaslán le clár athbhreithnithe dírithe ar an tomhaltóir d'fhonn aghaidh a thabhairt, i bpáirt, ar a fheidhm maidir le measúnuithe neamhspleácha eolaíocha a dhéanamh ar an mbiashlabhra, chomh maith leis an téama d'oibriú comhlántach agus de bhreisluach a ghlacadh chuige féin. Is éard a bheidh i gceist leis an gclár athbhreithnithe go ndéanfaí cleachtaí scagtha ar dhá bhiashlabhra chuimsitheacha gach bliain ar feadh na chéad trí bliana eile seo romhainn. Cuireadh tús le dhá athbhreithniú le linn 2005, ceann ar Shicín agus ceann eile ar lasc. Díroinn gach athbhreithniú ar chatagóir áirithe bia nó ar phróiseas bia agus tá na cuspóirí seo a leanas leis na hathbhreithnithe:

- An t-eolas is iomchuí agus is ábharthaí atá ar fáil a sholáthar do thomhaltóirí chun cur ar a gcumas roghanna a dhéanamh agus an t-eolas acu maidir leis an mbia a itheann siad;
- cabhrú le tomhaltóirí tuiscint a bheith acu ar (a) cé mar a oibríonn an córas sábháilteachta bia, (b) na hiarrachtaí a bhíonn i bhfeidhm ag rialtóirí, táirgeoirí,

agus ag an tionscal, chun na rioscaí a bhíonn ann a laghdú, agus (c) na céimeanna ciallmhara stuama a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí ionchasacha agus ar na rioscaí a bhraitear a d'fhéadfadh teacht chun cinn; agus

- deiseanna a chur ar fáil chun dea-chleachtas a chur chun cinn sa bhiashlabhra.

2.2.10 Is é cuspóir na n-athbhreithnithe seo an catagóir bia a phróifiliú, na saincheistanna cuí sábháilteachta bia a bhaineann leis ag pointí éagsúla den bhiashlabhra a aithint agus cur síos a dhéanamh orthu, agus deiseanna a aithint chun na tairbhí do shláinte an duine a chur in iúl, agus tionchar a bheith ag na hathbhreithnithe ar iompraíocht na bpáirtithe leasmhara éagsúla.

2.2.11 Chuir safefood/biaslán coiste iniúchta ar bun chomh maith a tháinig le chéile le linn na bliana chun maoirsiú a dhéanamh ar na rialuithe inmheánacha. Chuathas i mbun oibre chun Plean nua Corparáideach a leagan amach don tréimhse 2005 go 2007. Ba é bun agus barr an phlean chuimsithigh sin ról comhlántach a fhorbairt do safefood/biaslán a bheadh dírithe ar thorthaí a d'fhéadfaí a thomhas.

2.2.12 Chuir gnólacht comhairleoírí seachtracha athbhreithniú struchtúrach tráthúil i gcrích agus b'ar na réimsí móra a bhaineann leis an straitéis, leis na daoine, le próisis agus leis an struchtúr a rinneadh an t-athbhreithniú. An Fhoireann Shinsearach Bainistíochta a leagan amach mar Bhord Feidhmiúcháin, agus roinnt de na struchtúir aonarach tuairiscithe a athrú chun Stiúrthóireacht um Shláinte Daonna agus Cothú a thabhairt san áireamh, an achoimre ar na príomh-mholtaí feidhme a rinneadh san athbhreithniú.

2.2.13 Is féidir a thuilleadh eolais faoi safefood/biaslán a fháil ar shuíomh gréasáin an Chomhlachta:
www.safefoodonline.com.

An Earnáil Dobharshaothraithe agus Mara

An tÁrthach nua do Chosaint lascaigh ar an gCairlinn atá maoinithe ag an gclár INTERREG

Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann

2.3.1 Tionóltar cruinnithe den Earnáil Dobharshaothraithe agus Mara de CATT d'fhonn cinntí a dhéanamh ar na polasaithe agus ar an ngníomh a bhíonn le forfheidhmiú ag Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann (CFCSE).

2.3.2 Forálann Comhaontú na gComhlachtaí Forfheidhmithe go gcomhlíonfadh Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann a fheidhmeanna trí dhá ghníomhaireacht. Feidhmítear feidhmeanna an Choimisiúin maidir le Limistéir an Fheabhail agus Chairlinn trí Ghníomhaireacht na Lochanna (a thóg uirthi féin, faoi réir a sainchúraim, na feidhmeanna a bhí mar chúram ar Choimisiún lascaigh an Fheabhail). Forálann Comhaontú na gComhlachtaí Forfheidhmithe chomh maith go ndéanfaí Údarás Ginearálta na dTithe Soilse d'oiléan na

hÉireann de Choimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann. Is faoi chúram Choimisinéirí Shoilse na hÉireann atá an fheidhm seo faoi láthair agus freagracht áirithe orthu i leith Roinn Iompair na Ríochta Aontaithe atá ag feidhmiú mar lontaobhaí ar Chiste Ginearálta na dTithe Solais. Beidh reachtaíocht de chuid na Breataine agus na hÉireann ag teastáil chun go ndéanfaí Údarás Ginearálta na dTithe Solais i gcomhair oileán na hÉireann den Chomhlacht agus beidh na feidhmeanna sin le feidhmiú ag gníomhaireacht de chuid Choimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann ar a dtugtar Gníomhaireacht na Soilse. Ach d'aithin CATT mar sin féin ag a cruinniú iomlánach ar an 28 Meitheamh 2002, tar éis na bhforálacha i gcomhair aistriú na bhfeidhmeanna a bhíonn á bhfeidhmiú ag Coimisinéirí Shoilse na hÉireann faoi láthair a mheas, gur bhain saincheisteanna casta le haistriú dá leithéid agus d'iarr sí ar na hAirí agus ar na Ranna iomchuí, i dTuaisceart na hÉireann agus sa Deisceart, iniúchadh a dhéanamh ar fhéidearthachtaí malartacha ar bhonn práinne agus na moltaí a chur faoi bhráid na Comhairle. Tá sé i gceist an t-ábhar seo a thabhairt ar aghaidh nuair a chuirfear an rialtas atá ar fionraí ar a chosa arís i dTuaisceart Éireann.

2.3.3 Tá Bord ag Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann ar a bhfuil 12 comhalta agus iad ceaptha ag CATT agus cuireann sé feidhmeanna an Chomhlachta i ndáil le limistéir an Fheabhail agus Chairlinn i bhfeidhm trí Ghníomhaireacht na Lochanna. Is é an tUas. Peter Savage Cathaoirleach an Bhoird. Is é an tUas. Derick Anderson Príomhfeidhmeannach Ghníomhaireacht na Lochanna.

Gníomhaireacht na Lochanna

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.3.4 Cuireadh feidhmeanna Choimisiún Iascaigh an Fheabhail d'fhreagracht ar Choimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann ar an 2 Nollaig 1999. Tugadh Limistéar Chairlinn isteach faoi na feidhmeanna sin - "caomhnú, cosaint agus feabhsú an iascaigh i Limistéar an Fheabhail".

2.3.5 Ina theannta sin tá Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann freagrach tríd an nGníomhaireacht, as Loch Feabhail agus Loch Cairlinn a chur chun cinn agus a fhorbairt chun críocha tráchtála agus áineasa i réimse an iascaigh mhara agus cúrsaí dobharshaothraithe, forbairt na turasóireachta mara, agus forbairt agus ceadúnú an dobharshaothraithe i Limistéir an Fheabhail agus Chairlinn.

2.3.6 Tá glacadh an raon freagrachtaí go léir ag an nGníomhaireacht ag brath go bunúsach ar leasú ar an reachtaíocht phríomhúil faoinar fheidhmigh Coimisiún Iascaigh an Fheabhail. Tá an Roinn Cumarsáide, Mara agus Acmhainní Nádurtha agus an Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe i dTuaisceart Éireann i mbun ullmhúcháin ar na leasuithe cuí ar an reachtaíocht seo - Acht Iascaigh an Fheabhail, 1952 agus an Foyle Fisheries Act (Northern Ireland) 1952.

Gníomhaíochtaí

2.3.7 Rinneadh an-dul chun cinn maidir le hullmhú na mBillí sin a dhéanfaidh leasú ar reachtaíocht phríomhúil na Ghníomhaireachta chun cur ar a cumas earnáil an tsliogiascaigh agus earnáil an dobharshaothraithe i Limistéir an Fheabhail agus Chairlinn a fhorbairt agus a rialú. Chuaigh an Ghníomhaireacht i mbun próiseas comhairliúcháin ar a dréachtphlean forfheidhmithe d'fhonn earnáil an tsliogiascaigh agus an dobharshaothraithe ar Loch Feabhail a rialú, mar chuid den phróiseas sin. Bhain a thuilleadh ullmhúcháin leis an bhfreagracht sin lena n-áirítear múnlaí cumais iompair a fhorbairt le haghaidh an dá Loch. Cuirfidh an tionscadal seo ar a nglaoitear tionscadal SMILE múnlaí ar fáil do Loch Cuan, Béal Feirste agus Loch Latharna chomh maith le Loch Feabhail agus Cairlinn agus táthar á chur i gcrích i gcomhar leis an Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe i dTuaisceart Éireann, Foras Taighde Mara (An Phortaingéil), Saotharlann Mara i Plymouth agus CSIR (An Afraic Theas) agus is uirlis thábhachtach a bheidh ann chun iascaigh inbhuanaithe oisrí agus diúilicíní a fhorbairt ar na lochanna.

2.3.8 Dhaingnigh an Gníomhaireacht maoiniú ón gclár Interreg IIIA, sa réimse seo, chun 4 bhaoi mhonatóireachta a cheannach agus a imlonnú, agus tomhaisfidh siad sin chomh maith le 2 bhaoi eile atá imlonnaithe cheana féin na leibhéil chothaitheacha agus paraiméadair eile sna Lochanna ionas go mbeidh níos mó múnlaí ar fáil agus go gcuirfear bonn buan eolaíochta ar fáil chun bainistíocht a dhéanamh ar na Lochanna. Chuir an maoiniú tacaíocht ar fáil don Gníomhaireacht chomh maith chun a ártach patróil ar Loch Cairlinn a uasghrádú agus Bád Inséidte Dolúbtha 13 méadar a dhéanamh di agus chun áiritheoir nua éisc a fháil don tSruthail san Ómaigh. Tógadh an tsaoir seo i gcomhar le Comhairle Ceantar na hÓmaí.

2.3.9 Leanadh leis an bhforbairt ar bhainistíocht na Gníomhaireachta maidir le stoc na mbradán sna ceantair mar a ndearnadh a thuilleadh oibre ar an gclár géineolaíochta a bhfuiltear ag déanamh coimisiúnú air agus ar mhúnla flúirse réamhiasaigh a fhorbairt don stoc bradán i Limistéar an Fheabhail a bhfuiltear ag cur tús leis i gcomhar leis an Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe i dTuaisceart Éireann, Foras na Mara, Ollscoil Ghlaschú agus an Institute National de la Recherche Agronomique sa Fhrainc. Lean stoc na mbradán i Limistéar an Fheabhail ag dul thar na teorainneacha caomhnaithe mar a raibh an líon ab airde (8,500) taifeadta ann ó cuireadh an t-áiritheoir éisc isteach ar ar an bhFinn sa bhliain 2000. 2,000 sa bhreis ab ea sin ar an meán.

2.3.10 Táthar ag leanúint den obair i Limistéar Chairlinn chun na stoic a mhéadú arís agus fuarthas tacaíocht do Chiste Comhtháthaithe An Limistéir Eorpaigh Eacnamaíoch chun áiritheoir a chur ar Abhainn Ghleann Rí san Lúr agus chun 7 n-aonad ghnáthóige a bheadh san uisce a aischur sa chuid uachtarach den abhainn. Tiocfaidh maoiniú as an bhfoinse sin chomh maith chun an cineál céanna oibre a dhéanamh ar an Daoil i gCo. Dhún na nGall. Chuathas i ngleic le hoibreacha aischuir eile ar fud na gceantar áirithe sin mar chuid de chlár caomhnaithe agus cosanta na Gníomhaireachta.

2.3.11 Rinneadh dul chun cinn maidir le turasóireacht na mara a fhorbairt mar ar ullmhaíodh dréachtphean straitéise agus gnímh chun turasóireacht na mara agus na fóillíochta a fhorbairt i limistéir Loch Feabhail agus Loch Cairlinn agus chuir an Gníomhaireacht maoiniú ar fáil chun tacaíocht a thabhairt maidir le hobair ullmhúcháin d'Fhéile Cheilteach Muirí na hEorpa a réachtálfar i mí na Bealtaine agus i mí an Mheithimh 2006 ar chósta thuaidh an oileáin agus ar Loch Feabhail. Creidtear go gcuirfidh forfheidhmiú an athbhreithnithe ar an struchtúr foirne a críochnaíodh le gairid go mór leis an réimse oibre seo agus go gceadóidh sé foireann oile a imlonnú sa réimse tábhachtach seo.

2.3.12 Dhírigh clár oideachais na Gníomhaireachta ar an ionad léirithe "Riverwatch" agus d'fháiltigh an t-ionad roimh bhreis is 10,000 cuairteoir le linn na bliana. Ghlac go leor de na cuairteoirí páirt sna cláir for-rochtana cosúil le 'Adopt a stream', 'Hatchery in the classroom' agus 'Vital Signs', www.vitalsignsireland.org. Cuireadh críoch rathúil le clár pólótach chomh maith i gcomhar leis an nGníomhaireacht Dlí agus Cirt don Óige mar ar ghlac ceathrar fear páirt ann. Laghdaíodh an baol go ndéanadh na fir seo cion arís ó bhaol ard go baol íseal.

2.3.13 I measc na n-ócáidí eile a réachtáladh sa bhliain 2005 bhí an t-aonach rathúil slatiascaireachta ag Ceannteathrú na Gníomhaireachta i mí an Mhárta ar ar fhreastail 4,000 duine agus réachtáladh "an fhéile flaidireachta agus bhaoite sáile", an t-aon fhéile dá leithéid san Eoraip, i mí Lúnasa ar Loch Cairlinn. Réachtáladh an t-Acadamh Slatiascaireachta don óige sa dhá limistéar agus ghlac breis is 100 duine páirt ann agus rug go leor acu ar iasc den chéad uair riamh.

2.3.14 Is féidir a thuilleadh eolais faoi Gníomhaireacht na Lochanna a fháil ar shuíomh gréasáin an Chomhlachta: www.loughs-agency.org.

Comhlacht na gClár Speisialta AE

Is tionscadal de chuid Ghníomhaireacht na Lochanna é Vital Signs, arna mhaoiniú ag INTERREG IIIA trí Lónra Limistéar Lártéorann na hÉireann, ina n-oibríonn leanaí le chéile chun eolas staitistiúil a chur ar fáil ar chaighdeán an uisce a úsáideann eolaithe chun feasacht, eolas agus freagracht na leanaí ar an gcomhshaol a chur chun cinn.

2.4.1 Leagann Ráiteas Misin Chomhlacht na gClár Speisialta AE (CCSAE) amach a chuspóirí maidir le comhoibriú, tuiscint agus gníomh a fhorbairt idir daoine agus eagraíochtaí in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann trí chomhairliúchán agus forfheidhmiú chlár shóisialta, eacnamaíocha, athmhuintearais agus chultúrtha an AE. Is é an tUas. Pat Colgan Príomhfeidhmeannach an CCSAE.

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.4.2 Is é príomhfhreagracht an CCSAE a bheith mar Údarás Bainistíochta don Chlár um Shíocháin agus Athmhuintearas an AE (PEACE II) agus don Chlár INTERREG IIIA. Tá ról ag an CCSAE chomh maith mar Údarás Iocaíochta don Chlár INTERREG IIIA.

2.4.3 Lean an Comhlacht, le linn na bliana 2005, lena ról maidir le monatóireacht a dhéanamh ar an gCaibidil Chomhchoitinne, an fhrámaíocht straitéiseach do chomhoibriú trasteorann thar réimse leathan earnálacha agus é a chur chun cinn, agus lean sé dá mhaoirsiú ar eilimintí Thuaidh/Theas de na Tionscnaimh Chomhphobail URBAN II, LEADER+ agus EQUAL in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann.

Gníomhaíochtaí

2.4.4 Ba bhliain an-tábhachtach ab ea í 2005 do na Clár PEACE agus INTERREG, go háirithe don chlár PEACE II ar cuireadh síneadh dhá bliain leis. Ag tús na bliana fuair an moladh go gcuirfí síneadh leis an gClár PEACE II an-fháilte ó Chomhairle Airí na hEorpa, ón gCoimisiún Eorpach agus ó Pharlaimint na hEorpa agus ghlac Comhairle na nAirí leis an síneadh go foirmiúil ar an 24 Eanáir 2005. Ar an Aoine an 3 Meitheamh sheol Coimisinéir na hEorpa um Beartas Réigiúnach, Danuta Hübner, an síneadh dhá bhliain go hoifigiúil ag searmanas a réachtáladh ag an ionad clúiteach, Waterfront Hall, i mBéal Feirste.

2.4.5 Labhair an Coimisinéir Hübner; Jeff Rooker (Aire Airgeadais Thuaisceart Éireann); Brendan Smith T.D. (Aire Stáit don Talmhaíocht agus Bia) agus daoine óga ó dhá thionscadal atá maoinithe ag an gclár PEACE - Greater Shantallow Community Arts agus Cross Border Cultural- ag an ócáid. Thug an Coimisinéir Hübner cuairt chomh maith ar líon áirithe tionscadal atá maoinithe ag an gclár PEACE II le linn an ama a chaith sí i dTuaisceart Éireann.

2.4.6 Tionóladh sraith ócáidí eolais tar éis an tseolta, a bhí dírithe ar an síneadh a chur chun cinn agus iarratais ar mhaoiniú a spreagadh, i mbailte atá lonnaithe sna ceantair atá i dteideal an mhaoinithe. Seoladh treoirleabhar soiléir agus éasca le húsáid ar an maoiniú PEACE ag an am céanna chomh maith.

2.4.7 I Márta thionóil an Clár PEACE II a dhara ócáid 'Celebrating Success' ag Halla na Cathrach, Béal Feirste. D'fhreastail breis is 250 ionadaí tionscadal ar an ócáid a

dhírigh aird an lucht féachana ar obair chúig thionscadal déag a roghnaíodh de bharr an chuir chuige a bhain leis an obair eiseamláire síochána agus athmhuintearais a bhí ar bun acu. I measc na n-aíonna a bhí i láthair ag an ócáid bhí an Dara Rúnaí Buan, an Dr. Andrew McCormick, An Roinn Airgeadais agus Pearsanra, Noel O'Gorman, An Roinn Airgeadais agus Ard-Mhéara Bhéal Feirste, an Comhairleoir Tom Ekin. Tugadh na daoine a bhí i láthair cothrom le dáta maidir le síneadh an Chláir go ceann dhá bhliain eile, ag a raibh faomhadh an AE faighte aige le gairid.

2.4.8 I mí an Mheithimh sheol an Clár PEACE an Tuarascáil Anailíse ar Rannpháirtíocht an Phobail. Ba é Helm Corporation i gcomhar le Trutz Hasse a bhí i mbun an taighde neamhspleách sin agus dearadh é chun measúnú a dhéanamh ar an scaipeadh reatha maoinithe thar an dá phríomhphobal agus chun iniúchadh a dhéanamh ar an gcaidreamh casta idir an dá chúla creidimh, ceantair díothachta, méid na n-iarratas ar mhaoiniú agus leibhéil faofa an mhaoinithe. Gné an-tábhachtach ab ea ceann de phríomhthorthaí na tuarascála a dheimhnigh nach bhfuil aon tionchar díreach iarmharach ag an gcomhdhéanamh creidimh i limistéir ar leith ar an méid de mhaoiniú a fhaightear agus léiríonn sé sin go soiléir nach bhfuil aon chlaontacht maidir le dáileadh na gcistí.

2.4.9 Ceann den iliomad gnóthachtálacha a bhí faoin gClár INTERREG IIIA le linn na bliana ab ea nuair a cuireadh tús leis an tionscadal ba mhó a fuair maoiniú, sé sin Ollionad Gnó an IarThuaiscirt, páirt lárnach de Chrios Teicneolaíochta an IarThuaiscirt. Tá an t-ionad seo den dearadh is déanaí suite ar an mbealach idir Doire agus Dún na nGall agus tá 43 aonad san iomlán ann agus iad ó 425 troigh cearnach go 2000 troigh cearnach. Cuirfidh an t-ionad aonaid ar fáil a bheidh dírithe ar chuideachtaí oifig-bhunaithe chomh maith le haonaid chun bia speisialaithe a ullmhú iontu, agus beidh na seirbhísí teicneolaíochta agus acmhainne is déanaí le fáil iontu.

2.4.10 Iarradh ar Chomhlacht na gClár Speisialta AE, mar go bhfuil sé ina bhall de Chumann Réigiúin na Teorann, tograí a chur isteach maidir le gnóthachtálacha ar leith sa réimse a

bhaineann le comhoibriú trasteorann. Mhol an Clár INTERREG IIIA dhá chomhpháirtíocht, ceann ó Lónra Limistéar Lárteorann na hÉireann agus ceann eile ón 'Comhoibriú agus Oibriú le Chéile' (CAWT). Is comhpháirtíocht trasteorann don chúram sláinte agus sóisialta é CAWT agus bhuaigh sé an Gradam 'Sail of Papenburg' as a fheabhas is a bhíonn a chomhoibriú trasteorann.

2.4.11 Ceann de na mórthionscadail eile INTERREG IIIA a seoladh le linn na bliana ab ea an tionscadal TRACE, tionscnamh trasteorann €2.6 milliún /£1.8 milliún a chomhordaigh Ollscoil Uladh, Ollscoil na Ríona, Béal Feirste agus Comhpháirtíocht Réigiúnach na hAbhann Móire agus ar thug Buirg Dhún Geanainn agus Thír Eoghain Theas agus Comhairlí Contae Chathair agus Cheantar Ard Mhacha agus Mhuineacháin tacaíocht dó. Tá an tionscadal seo dírithe ar an Abhainn Mhór, Abhainn Úna i gCo. Thír Eoghain, Abhainn an tSléibhe i gCo. Mhuineacháin agus Sruthán an Chreatháin i gCo. Ard Mhacha agus is céim thábhachtach chun cinn í maidir le tuiscint níos fearr a nochtadh ar na huiscí agus chun a chinntiú go dtiocfar ar réitigh fhadtéarmacha chun an comhshaol a chosaint agus a chaomhnú do na glúine atá le teacht.

2.4.12 Leagadh spriocanna dúshlánacha airgeadais (ar a nglaoitear N + 2) do na Cláir PEACE II agus INTERREG IIIA don bhliain 2005. Bhí ar PEACE II €231 milliún/£159 milliún a chaitheamh agus bhí ar INTERREG IIIA €31 milliún/£21 milliún a chaitheamh. D'éirigh leis na cláir an dá sprioc N+2 a bhaint amach.

2.4.13 Faoi dheireadh na bliana thacaigh an Clár INTERREG IIIA le 257 tionscadal san iomlán agus caitheadh €82 milliún/£56.5 milliún. Faoi dheireadh na bliana 2005, chuir PEACE II tacaíocht ar fáil do 5,417 tionscadal san iomlán ar chaiteachas carnach de €599 milliún /£413 milliún.

2.4.14 Is féidir a thuilleadh eolais faoi CCSAE a fháil ar shuíomh gréasáin an Chomhlachta: www.seupb.org.

An Earnáil Teanga

An Foras Teanga Thuaidh/Theas (An Foras Teanga/Tha Boord O Leid)

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.5.1 Foras amháin is ea an Foras Teanga a thuairiscíonn don Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas, ach tá dhá ghníomhaireacht ar leith ann - Foras na Gaeilge agus an Ghníomhaireacht Ultach-Albanach / Tha Boord o Ulstèr-Scotch.

Tá Cathaoirleach Fhoras na Gaeilge agus Cathaoirleach Tha Boord o Ulstèr-Scotch ina gComhchathaoirligh ar an bhForas Teanga. Is í Maighréd Uí Mháirtín Cathaoirleach Fhoras na Gaeilge. Ba é James Devenney a bhí ina chathaoirleach gníomhach ar Tha Boord o Ulstèr-Scotch go dtí an 11 Deireadh Fómhair. Ceapadh Mark Thompson mar Chathaoirleach ón 12 Deireadh Fómhair. Tá Bord 24 comhalta ag an bhForas agus iad ceaptha ag CATT. Tá liosta de Chomhaltaí an Bhoird agus a ngníomhaireachtaí in Aguisín 5.

Seoladh an leagain Ghaeilge de Office agus Windows XP.

Foras na Gaeilge

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.5.3 Tá freagracht ar an bhForas trí Fhoras na Gaeilge an Ghaeilge a chur chun cinn ar bhonn uile-oileáin.

2.5.4 Chomh maith le feidhmeanna Bhord na Gaeilge a ghlacadh chuici féin, tugadh raon leathan feidhmeanna don Ghníomhaireacht chun cur lena héifeacht i gcur chun cinn na Gaeilge. I réimse an oideachais, foclóirí agus téarmaíochta de, mar shampla, ghlac sí freagracht an Choiste Téarmaíochta agus feidhmeanna An Gúm chuici féin.

2.5.5 Is í Maighréad Uí Mháirtín Cathaoirleach Fhoras na Gaeilge agus tá 14 comhalta eile ar an mBord (féach Aguisín 5). Is é an tUasal Ferdie Mac an Fhailigh an Príomhfheidhmeannach gníomhach. Le linn na bliana 2005, ba é an tUasal Seosamh Mac Donncha, a bhí ina Phríomhfheidhmeannach.

Gníomhaíochtaí

2.5.6 San áireamh leis na gníomhaíochtaí a bhí idir lámha ag Foras na Gaeilge le linn na bliana bhí:

- Maoiniú príomha a chur ar fáil do 17 eagraíocht Ghaeilge agus oideachais ó Thuaidh agus ó Dheas, chomh maith le tionscadail eagraíochtúla sa bhreis.
- Riarachán leanúnach den scéim tacaíochta trí bliana do phobail áitiúla, Scéim Phobail Gaeilge 2005-2007, lena n-áirítear trí mhórtionscadal chaipitil.
- An Grúpa Comhairleach Gnó a bhunú, an fóram comhairleach chun ionadaíocht a dhéanamh ar ghnó, agus an feachtas dírithe ar ghnóthaí, Gnó Means Business, a fhorbairt.
- Dhá scéim phiólótacha tacaíochta a chruthú agus a riar chun an Ghaeilge a úsáid san earnáil ghnó, An

Scéim Chomharthaíochta Gaeilge/Dátheangaí agus Scéim ar Ábhair Ghaeilge/Dhátheangacha.

- Mionscéim maoinithe idir-rannach a chruthú agus a riar, Scéim Faoi Bhun.
- Cruthú agus rath a bheith faoi dhá scéim deontais i gcabhair a bhain leis na meáin, Scéim Nuachtán Seachtainiúil Gaeilge 2004-2008 agus Scéim Iris Ghaeilge 2005-2007.
- Tugadh tacaíocht agus maoiniú do bhreis is 400 tionscadal a bhain leis na healaíona, ó na healaíona traidisiúnta go déantús scannán, ó chuideachtaí drámaíochta go na hamharcealaíona, ó fheiltí ealaíon go ceardlanna agus seimineáir, ó amhránaíocht ar an sean-nós go cónaitheachtaí, ó fhoilseacháin go puipéadóireacht.
- Cuireadh scéim chreidiúnaithe d'aistritheoirí Gaeilge i dtoll a chéile agus fógraíodh í i mí na Nollag 2005.
- Tugadh tacaíocht agus cuireadh maoiniú ar fáil do bhreis is 20 tionscadal a bhaineann le téarmaíocht, suímh ghréasáin, bogearraí agus saoráidí eile a fhorbairt d'aistritheoirí agus don tseirbhís phoiblí.
- Rinne An Foras comhurraíocht i gcomhar le Tha Boord of Ulster-Scotch ar líon áirithe tionscadal, lena n-áirítear ceapachán an Oifigigh Chultúrtha i Sochaí Chultúrtha Theach Altnaveigh.
- Cuireadh deireadh go céimiúil le Scéim na nOifigeach Gaeilge mar a tháinig deireadh le conarthaí sa deisceart agus cuireadh socruithe i bhfeidhm chun scéim chosúil a chur i bhfeidhm sa tuaisceart.
- Foilsíodh aon eagrán déag de nuachtlitir mhíosúil Fhoras na Gaeilge SAOL.
- Seoladh comhshuirbhé dar teideal 'Ag Casadh ar agus ag Éisteacht le Raidió sa 21ú hAois' ar dhearcadh an phobail sa Deisceart i leith clár raidió trí mheán na

Caibidil 2

Gníomhaíochtaí CATT i ngach ceann de na hEarnálacha sa bhliain 2005

Gaeilge arna coimisiúnú ag Foras na Gaeilge, An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta agus Coimisiún Craolacháin na hÉireann.

- Cuireadh urraíocht ar fáil mar chuid de chlár urraíochta Fhoras na Gaeilge, do Chluiche Ceannais na hÉireann sa Chamógaíocht, Ros na Rún, Féile an Phobail, ceolchoirm Oxegen agus Fleadh Cheoil na hÉireann.
- Eagraíodh feachtas don oileán go léir maidir le leabhair Ghaeilge i gcomhar leis an gComhairle Ealaíon, CLÉ - Foilsitheoirí Leabhar Gaeilge agus ÁIS.
- Eagraíodh feachtas fógraíochta ceithre seachtaine don teilifís ag deireadh na bliana 2005.
- Sheol Foras na Gaeilge i gcomhar le Microsoft leagan Gaeilge de Windows XP agus Office 2003.
- Eagraíodh Comhdháil Idirnáisiúnta ar theagasc Mionteangacha (Voces Diversae). Bunaíodh Coiste Stiúrtha, mar thoradh ar an gcomhdháil, chun treoir a thabhairt d'obair An Ghrúpa Eorpaigh Teagascóirí atá molta agus dhear Coláiste Oideachais Carmarthen suíomh gréasáin.
- Eagraíodh "Scéim na gCampaí Samhraidh" ar éirigh go han-mhaith léi agus bronnadh maoiniú ar naoi gcinn agus tríocha de ghrúpaí faoin scéim.
- Cuireadh maoiniú ar fáil tríd an INTO chun cabhair a thabhairt do dhá Choláiste Oiliúna cúrsa a chur i dtoll a chéile do mhúinteoirí a bheadh ag dul i mbun an SCG.
- Foilsíodh dhá leabhar déag lena n-áirítear, ficsean ginearálta, béaloideas, leabhar amhránaíochta agus dioscaí éisteachta leis agus léitheoir Fraincise i nGaeilge, an chéad cheann dá leithéid.
- Foilsíodh an Tionscadal Bunscoile, Séideán Sí, pacáiste comhtháite ilmheáin do Rang a hAon.
- Foilsíodh mata do Rang a Ceathair sna Bunscoileanna chomh maith le téacsanna don Ardeist sa Stair, i Mata agus san Eacnamaíocht Bhaile. Foilsíodh foclóir de théarmaí Cráifeacha a bheadh in úsáid san Ardeistiméireacht agus sa Teastas Sóisearach ar Dhlúthdhiosca.
- Cuireadh críoch le Céim a hAon de Thionscadal an Fhoclóra Béarla-Gaeilge go foirmiúil agus cuireadh tús leis an obair ullmhúcháin maidir leis an bpróiseas tairisceana de Chuid a Dó.
- Déileáladh le breis is 4,500 fiosrúchán maidir le téarmaíocht agus pléadh agus ceadaiódh suas le 2,300 téarma ilghnéitheacha nó abairtíní téarmeolaíochta, lena n-áirítear suas le 600 téarma teilifíse a bailíodh don eagrán nua don Fhoclóir Teilifíse agus Raidió.
- Rinne an Fochoiste Gnó athbhreithniú ar suas le 2,000 téarma gnó nó cheadaigh sé iad agus rinne an Fochoiste Oideachais athbhreithniú nó cheadaigh sé 1,000 téarma oideachais sa bhreis.
- Bunaíodh bunachar sonraí de Théarmaí don tSeirbhís Phoiblí ar an suíomh www.gaeilge.ie chun cabhair a thabhairt do na comhlachtaí atá i mbun forfheidhmithe ar Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003.
- Chuir Áis leabhair ar fáil do 309 siopa leabhar ar an oileán, 16 sa Bhreatain, 4 ar mhór-roinn na hEorpa, 7 sna Stáit Aontaithe agus 2 san Astráil agus sa Nua-Shéalainn. Seachadadh 272,131 aonad san iomlán sa bhliain 2005 agus ba €1,267,226.45/£869,950.96 iomlán an láimhdeachais.

2.5.7 Is féidir a thuilleadh eolais faoi Fhoras na Gaeilge a fháil ar shuíomh gréasáin na Gníomhaireachta:

www.forasnagaeilge.ie.

Damhsóirí Leadhill: Leanaí Bhunscoil Leadhill, Béal Feirste, ag déanamh rince Albanach ag oifigí na Comhairle Buirge sa Chaisleán Riabhach.

Tha Boord O Ulster Scotch

An Ghníomhaireacht Ultach Albanach

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.5.8 Tá freagracht ar Tha Boord o Ulstèr-Scotch eolas níos fearr ar Ultais agus úsáid Ultaise agus saincheistean faoin gcultúr Ultach-Albanach a chur chun cinn i dTuaisceart Éireann agus ar fud an oileáin araon.

Gníomhaíochtaí

2.5.9 Tá Plean Gnó 2005 den Ghníomhaireacht Ultach-Albanach de réir a Phlean Chorpáraidigh 2005-07 agus é mar aidhm aige Ráiteas Misin na Gníomhaireachta “staidéar, caomhnú, forbairt agus úsáid na hUltaise a chur chun cinn mar theanga bheo, réimse iomlán an chultúir a bhaineann léi a spreagadh agus a fhorbairt, agus tuiscint ar stair na nUltach- Albanach a chur chun cinn” a chomhlíonadh.

2.5.10 Ceapadh Mark Thompson ar an mBord i Meitheamh na bliana 2005 agus ceapadh é ansin mar Chathaoirleach ar

an nGníomhaireacht i nDeireadh Fómhair. Tháinig sé in ionad an Chathaoirligh Ghníomhaigh, Jim Devenney. Tá 7 gcomhalta eile ar an mBord. Is é an tUasal George Patton Príomhfheidhmeannach na Gníomhaireachta.

2.5.11 Lean an Gníomhaireacht Ultach-Albanach sa bhliain 2005 leis an rannpháirtíocht, leis an bhfeasacht agus leis an tuiscint ar gach gné de theanga na hUltaise, den chultúr agus den stair Ultach-Albanach a fhorbairt agus chuir sí tacaíocht ar fáil trína scéim deontais airgeadais do bheagnach 400 grúpa pobail a bhí ag eagrú ócáidí a bhain le réimse éagsúil de gníomhaíochtaí Ultacha-Albanacha, a bhí scaipthe go geografach ar fud Thuaisceart Éireann agus i gContae An Chabháin, Dhún na nGall agus Mhuineacháin. Sampla amháin den chabhair airgeadais ab ea an tacaíocht a chuir an Gníomhaireacht ar fáil do Shochaí Chultúrtha Phort an Dúnáin ar mhaithe leis an ngné Ultach-Albanach dá féile i mí Iúil 2005. Chuir an Gníomhaireacht £5,000/€7,257 ar fáil don tionscadal a chosain £6,700/€9,724 san iomlán chun an fhéile rathúil seo a reáchtáil a bhí dírithe ar cheangail Ultacha-Albanacha an Ghrúpa a scrúdú agus a léiriú sa cheol agus sna taispeántais.

2.5.12 Thug an Gníomhaireacht Ultach-Albanach tacaíocht do Chumann Pobail Bhaile Cora mar ar eagraigh siad an Dáil Broadisland, £1,200/€1,742 san iomlán, i Meán Fómhair 2005. Ceiliúradh ar oidhreacht agus ar chultúr, ar cheol agus ar dhamhsa Ultach-Albanach ab ea an Dáil Broadisland. D'fhreastail suas le 4,000 duine ar an ócáid. Bhí imeachtaí siamsaíochta éagsúla ann, lena n-áirítear ceolchoirmeacha na mbannaí píob, grúpaí ceoil, damhsóirí Albanacha agus taibhseacht. D'fhreastail cuairteoirí ó limistéir éagsúla i dTuaisceart Éireann agus as áiteanna eile lena n-áirítear Ceanada, an Astráil agus Stáit Aontaithe Mheiriceá ar an ócáid. B'ócáid dhearfach a bhí ann a chur leis an dearcadh foriomlán atá ar an gcultúr Albanach- Ultach agus b'ócáid an-tábhachtach a bhí ann chomh maith maidir leis an leas a bhain an pobal aisti, go háirithe mar gur ghlac óige an phobail páirt inti.

2.5.13 Lean an Gníomhaireacht uirthi agus an caidreamh oibre a bhí aici lena comhfhoras, Foras na Gaeilge, á fhorbairt aici agus eagraíodh agus tugadh tacaíocht i gcomhar d'ócáidí cosúil leis an "Oidhreacht Mhuintearais Cheoil" agus forbraíodh polasaithe inmheánacha i gcomhar chomh maith mar shampla, an polasaí maidir le bainistíocht riosca. Cuireadh an ócáid "Oidhreacht Mhuintearais Cheoil" i láthair d'aíonna ar tugadh cuireadh dóibh agus do bhaill an phobail sa dá dhlínse agus taispeánadh an trasnú cultúrtha atá le fáil idir na traidisiúin cheoil sa dá phobal.

2.5.14 Cheap an Gníomhaireacht Stiúrthóir Teanga agus Oideachais a thosaigh ar a chuid/ar a cuid oibre i nDeireadh Fómhair 2005 agus tá tionchar suntasach aige seo ar na deiseanna atá ar fáil chun gníomhaíochtaí teangeolaíocha agus oideachais a chur chun cinn. Sampla amháin de chabhair airgeadais a bhain leis an Ultais ab ea an tacaíocht a cuireadh ar fáil chun bailiúcháin ón "the Ulster Miscellany" (duanaire ina bhfuil an chéad bhailiúchán suntasach de dhánta Albanacha a cumadh i gCúige Uladh a foilsíodh mar mhórléabhar) a fhoilsiú. Cuirfidh sé sin níos mó daoine ar an eolas faoi stair agus oidhreacht litríochta na bpobal Ultach-Albanach in iarthuaisceart Uladh.

2.5.15 Is féidir a thuilleadh eolais faoin nGníomhaireacht Ultach-Albanach a fháil ar shuíomh gréasáin na Gníomhaireachta ag www.ulsterscotsagency.com.

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

An Earnáil Uiscebhealaí Intíre

Iomaitheoir ag Craobhchomórtais Chorn Domhanda na hUisce-Sciála in Inis Ceithleann.

Uiscebhealaí Éireann

Feidhmeanna/Cuspóirí

2.6.1 Is é príomhfheidhm Uiscebhealaí Éireann córais uiscebhealaí intíre ar fud an oileáin, atá sonraithe agus inseolta a bhainistiú, a chothabháil, a fhorbairt agus a athchóiriú chun go bhféadfaí úsáid a bhaint astu sa chéad dul síos ar mhaithe le caitheamh aimsire. Tá Uiscebhealaí Éireann

freagrach as na córais inseolta a shonraítear in alt 2.6.2, a bhí faoi chúram na Roinne Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta sa Deisceart agus na Roinne Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe i dTuaisceart Éireann roimhe seo.

2.6.2 Is iad seo a leanas na córais dá dtagraítear thuas - Uiscebhealach na Sionainne - na hÉirne, Córas na hÉirne, An Chanáil Mhór, Loingseoireacht na Bearú, Loingseoireacht na Banna Íochtair, An Chanáil Ríoga, agus Loingseoireacht na Sionainne.

2.6.3 Tá sé de chúram ar Uiscebhealaí Éireann chomh maith staidéir agus breithmheasanna sa bhreis a thabhairt chun cinn i ndáil leis an athchóiriú a d'fhéadfaí a dhéanamh ar Chanáil Uladh.

2.6.4 Feidhmíonn an Comhlacht i dtrí réigiún: Réigiún an Tuaiscirt, Réigiún an Oirthir agus Réigiún an Iarthair.

2.6.5 Is é an tUasal John Martin Príomhfheidhmeannach Uiscebhealaí Éireann.

Gníomhaíochtaí

2.6.6 Cuireann na huiscebhealaí le folláine áineasa agus sláinte na milliún cuairteoir gach bliain de bharr na réimse leathan gníomhaíochtaí uiscebhealaigh agus uisce a bhíonn á reáchtáil ar an 1,000 ciliméadar den chóras uiscebhealaigh. Cuireann forbairt na n-uiscebhealaí gníomhaíocht agus tairbhí méadaitheacha eacnamaíocha ar fáil do gheilleagair na n-uiscebhealaí áitiúla. Lean Uiscebhealaí Éireann sa bhliain 2005 ag cur leis na saoráidí agus na seirbhísí a bhí le fáil ar na huiscebhealaí chun freastal ar riachtanais na gcuairteoirí, atá ag éirí níos éilithí agus níos sofaisticiúla.

2.6.7 Chuir an mhargaíocht agus an cur chun cinn a rinneadh ar na huiscebhealaí, lena n-áirítear ceann scríbe agus margaíocht táirge araon, leis an obair a rinneadh sa bhliain 2004. Áirítear iad seo a leanas leis an raon gníomhaíochtaí cur chun cinn a bhí ar bun:

- Forbairt agus seachadadh foilseachán nua do na seacht n-uiscebhealach lena n-áirítear "A Taste of the Waterways, Favourite Places to Eat and Drink" agus an "What's On Guide 2005".
- Díriú isteach ar mhargáí nua trí cheithre threoirleabhar nua maidir le saoráidí slatiascaireachta ar na huiscebhealaí agus treoir bealaí nua don churachóireacht ar Loch Éirne;
- Na huiscebhealaí a chur chun cinn ag na Seónna Trádála agus Tomhaltóra Bád agus Slatiascaireachta i mBaile Átha Cliath, Londain, Düsseldorf agus Birmingham;
- Gníomhaíochtaí cur chun cinn i gcomhar le Cumann na mBád Oidhreachta ar Loingseoireacht na Bearú, Cumann Uiscebhealaí Intíre na hÉireann agus Canoe Association of Northern Ireland (CANI);
- Ócáidí móra idirnáisiúnta spóirt a eagrú cosúil leis an bhFéile lascaireachta Classic ar Loch Éirne agus Craobhchomórtais Chorn Domhanda na hUisce-Sciála in Inis Ceithleann i gcomhar le Comhairle Ceantair Fhear Manach agus an Northern Ireland Events Company;
- Suíomh gréasáin nua a dhearadh agus a fhorbairt d'Uiscebhealaí Éireann chun níos mó daoine a chur ar an eolas faoi na huiscebhealaí intíre trí thréithe na n-uiscebhealaí uile agus na gceangal loingseoireachta idir na huiscebhealaí a léiriú. Tá na seacht n-uiscebhealach loingseoireachta ar taispeánt ar an suíomh gréasáin nua seo atá dinimiciúil agus go hiomlán idirghníomhach agus tá eolas agus píosaí físe ar loingseoireacht agus ar ghníomhaíochtaí na n-uiscebhealaí uile le fáil air. Tugtar an suíomh cothrom le dáta in aghaidh an lae agus bíonn eolas faoi thionscadail forbartha agus chothabhála, fógraí cothrom le dáta faoi chúrsaí mara agus eolas do chustaiméirí, eolas loingseoireachta agus cur chun cinn le fáil ar an suíomh;
- Forbairt DVD ar mhaithe le gníomhaíochtaí cur chun cinn a thaispeánann na seacht n-uiscebhealach uile a taifeadadh le linn shéasúr na bliana 2005. Léiríonn an DVD an raon gníomhaíochtaí agus fairsinge na radharc fíor-áille a bhíonn le fáil ar gach ceann de na huiscebhealaí;
- Comharthaí a chur suas ar a mbeadh léaráidí do limistéir slatiascaireachta; agus

- Taighde ar shaoráidí agus riachtanais úsáideoirí agus an tionchar eacnamaíoch ar thionscadal na mbád príobháideach.

2.6.8 Sa bhliain 2005, lean Uiscebhealaí Éireann ag forfheidhmiú a Straitéise maidir le Seirbhís Bhreisithe don Chustaiméir. Léiríonn an Straitéis tiomantas na heagraíochta i leith feabhas seirbhíse agus éilíonn sí go gcaithfí leis an gcustaiméir go cúirtéiseach agus go measúil. Tá mionChóid Chleachtais um Chúram Ardchaighdeán do Chustaiméirí agus Nósanna Imeachta chun Déileáil le Gearáin ó Chustaiméirí mar bhonn agus mar thaca ag an Straitéis Um Sheirbhís Bhreisithe don Chustaiméir.

2.6.9 Bliain an-ghnóthach agus an-torthúil ab ea í an bhliain 2005 d'Uiscebhealaí Éireann ó thaobh cúrsaí Feidhmiúcháin agus Teicniúla de, de bharr na réimse tionscadal forbartha, pleanála agus deartha a bhí ar bun ar na seacht loingseoireacht, lena n-áirítear:

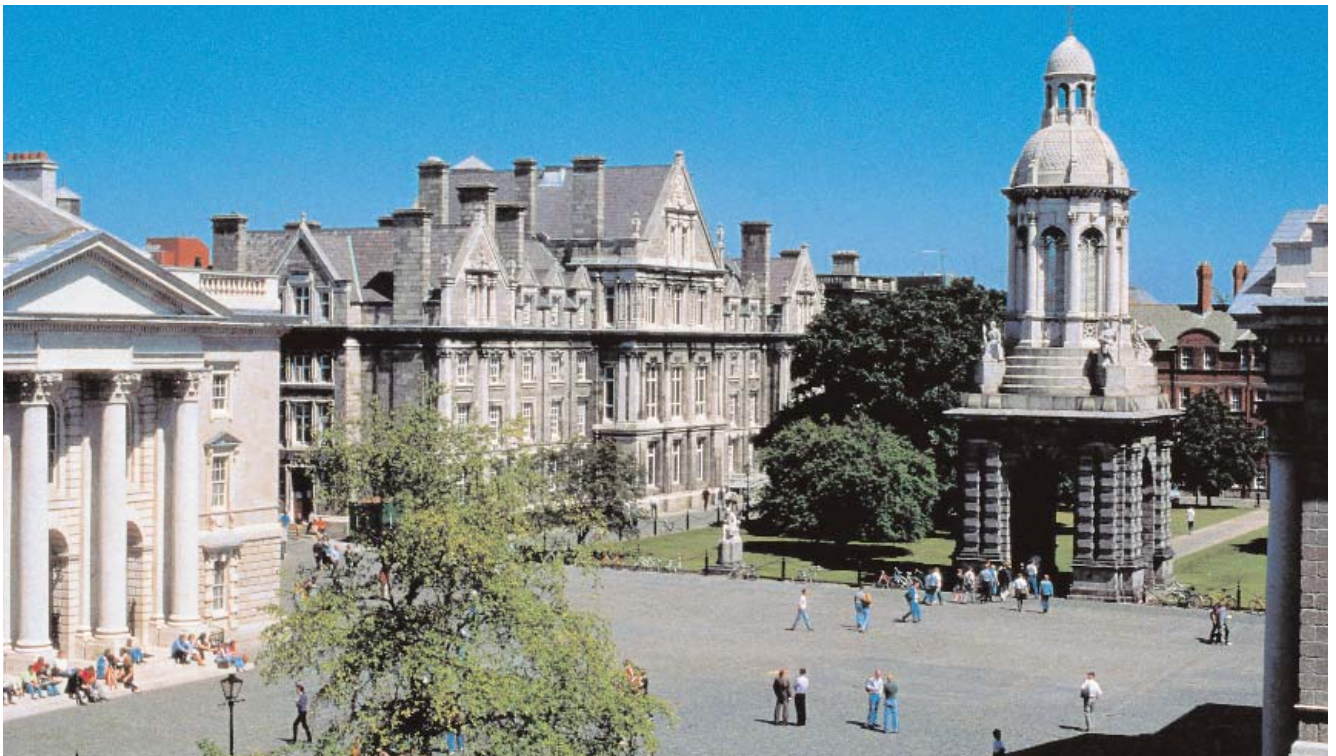
- Obair shuntasach ar thionscadal athchóirithe na Canála Ríoga, lena n-áirítear críoch a chur leis an móinteán ar an mBuigneach agus an dá dhroichead a tógadh in áit linteir Bhord na Móna. Ina theannta sin, cuireadh críoch a bheag nó a mhór leis an obair ar Dhroichead Webb, Mainistir Shruithla. Is é an Plean Forbartha Náisiúnta a chuireann an maoiniú ar fáil don tionscadal athchóirithe.
- Rinneadh cothabháil agus uasghrádú ar an infreastruchtúr loingseoireachta agus ar na comharthaí canála ar Loingseoireacht na Banna Íochtair. Cuireadh a thuilleadh táclaí feistithe isteach ag Tuaim, Na Gearrthacha, An Carn Rua agus ag Maigh Bheannchair.
- Cuireadh isteach agus rinneadh uasghrádú ar lamairne ar Chóras na hÉirne ag Radharc na hAbhann in Inis Ceithleann. Cuid de ranníocaíocht Uiscebhealaí Éireann don Queen Elizabeth Road Boulevard Scheme a chosnaíonn £1.3 milliún /€1.89 milliún agus atá á

forfheidhmiú ag Comhairle Ceantair Fhear Manach mar chuid de Phlean Forbartha Comhtháite Inis Ceithleann ab ea an t-uasghrádú a rinneadh ar Lamairne Radharc na hAbhann.

- Críochnaíodh an obair ag Coillte Bardáin ar Uiscebhealach na Sionainne-na hÉirne chun 50 méadar sa bhreis de spás feistithe a chur ar fáil.
- Osclaíodh na cuanta ag Garraí Uí Chinnéide, Port Reanna agus Baile Uí Bheoláin a leathnaíodh chun a thuilleadh spás feistithe a chur ar fáil agus an síneadh nua a rinneadh ar an gCuan ag Cloichrean-Mór ar Loch Aillíonn go hoifigiúil i mí an Mheithimh.
- Rinneadh dreideáil agus oibreacha chun bruach na habhann a chosaint ag réimsí éagsúla den uiscebhealach ar Loingseoireacht na Bearú.
- Rinneadh obair shuntasach chun bruach na habhann ag Caológ Éadan Doire den Chanáil Mhór a neartú agus rinneadh obair dhreideála ag ionaid éagsúla ar chúrsa na Bearú den Chanáil Mhór.

2.6.10 Is féidir a thuilleadh eolais ar Uiscebhealaí Éireann a fháil ar shuíomh gréasáin an Chomhlachta:
www.waterwayireland.org.

An Earnáil Turasóireachta

Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath

Coláiste na Tríonóide Baile Átha Cliath

2.7.1 Déanann an Chomhairle Aireachta Thuaidh Theas maoirseacht ar obair Tourism Ireland san earnáil seo. Is cuideachta phoiblí theoranta í Tourism Ireland atá freagrach as margaíocht a dhéanamh thar sáile ar oileán na hÉireann mar cheann scríbe do thurasóirí. Tá Bord 12 comhalta ag an gCuideachta agus iad ceaptha ag CATT (féach Aguisín 5). Is é an tUas. Andrew Coppel Cathaoirleach na Cuideachta agus is í Ann Riordan, Uasal, an Leas-Chathaoirleach. Is é an tUasal Paul O'Toole an Príomhfheidhmeannach.

Gníomhaíochtaí

2.7.2 Léiríonn gníomhú na gcuaríteoirí ón gcoigríoch don bhliain 2005 go dtáinig breis is 8.1 milliún cuairteoir go hÉirinn faoi dheireadh na bliana 2005, méadú is ea é sin de 394,000. Meastar gur €3.9 billiún/£2.7 billiún (+7.2%) an t-ioncam a thiocfaidh as an turasóireacht ón gcoigríoch. Sáraíonn sé sin an sprioc de +6.8% a bhí leagtha amach.

2.7.3 Sa bhliain 2005 dhírigh Tourism Ireland isteach ar na tosaíochtaí seo a leanas

- beocht a chur faoi mhargadh na Breataine an athuair
- cuidiú le tionscal turasóireachta Thuaisceart Éireann a chumas iomlán a bhaint amach.
- spreagadh a chur faoi scaipeadh réigiúnach na gcúairteoirí ón gcoigríoch amach chuig réigiúin uile na hÉireann
- forbairt rochtana
- ríomh-mhargáíocht

2.7.4 Beocht a chur faoi mhargadh na Breataine an athuair. Rinneadh athbhreithniú mór straitéiseach ar mhargadh na Breataine. De bharr an athbhreithnithe, d'aontaigh Tourism Ireland ar bhealach chun cinn i gcomhar le comhpháirtithe ón tionscal turasóireachta agus le gníomhaireachtaí ón earnáil phoiblí a dhírigh isteach ar thrí théama lárnacha maidir le cur chun cinn, táirge agus fáilte.

2.7.5 Cuidiú le turasóireacht Thuaisceart Éireann a Chumas iomlán a bhaint amach: Oibríonn Tourism Ireland go dlúth fós le Bord Turasóireachta Thuaisceart Éireann (BTTÉ) agus tionscal Thuaisceart Éireann chun cuairteoirí a mhealladh go dtí Tuaisceart Éireann. Tugadh Tuaisceart Éireann san áireamh go mór sa réimse iomlán gníomhaíochtaí margaíochta ar oileán na hÉireann sa Bhreatain, san Eoraip, i Meiriceá Thuaidh agus sna Margaí Nua agus sna Margaí atá i mbéal forbartha agus leagadh béim ar na téamaí buacacha agus na tionscadail aitheantais a d'aithin BTTÉ go háirithe.

2.7.6 Spreagadh a chur faoi Scaipeadh réigiúnach na gCúairteoirí ón gCoigríoch amach chuig Réigiúin uile na hÉireann: Ceann de na príomhthosaíochtaí a bhain leis an mbliain 2005 ab ea a chinntiú go scaipfí na tairbhí a bhaineann leis an turasóireacht ón gcoigríoch amach níos cothroime. Tosaíocht ab ea é de bharr go raibh dúshlán mhóra fós amach roimh an tionscal turasóireachta maidir lena iarrachtaí an gnó a scaipeadh níos fearr ar na réigiúin i margadh atá fíor-iomaíoch agus ag athrú go síor.

2.7.7 Forbairt Rochtana: Ceann de phríomhfhócas obair Tourism Ireland is ea tabhairt faoi chlár chomhoibritheacha mhargáíochta i gcomhar le hiompróirí aeir agus mara. I neart a chuaigh an obair seo sa bhliain 2005 agus d'oibrigh an

eagraíocht go gníomhach le hiompróirí aeir agus mara chun an méid daoine is is féidir é a chur ar an eolas faoi bhealaí atá ann cheana féin agus faoi bhealaí nua.

2.7.8 Ríomh-mhargáíocht: Bhunaigh Tourism Ireland grúpa comhpháirtíochta ríomh-mhargáíochta a bhain leis an tionscal uile agus leis an oileán go léir sa bhliain 2005. Chuir sé bailchríoch ar straitéis ríomh-mhargáíochta a bheidh mar bhonn ag turasóireacht na hÉireann sa mhargadh idirnáisiúnta sna trí bliana seo romhainn agus déanfaidh sé maoirsiú ar an gcéad shuíomh gréasáin eile a bheidh á sheoladh luath sa bhliain 2006. Tá sonraí faoi Tourism Ireland le fáil go forleathan ar líne ar 24 suíomh gréasáin i 14 teanga. Sa bhliain 2005 chuaigh 5 mhilliún duine uathúil isteach ar an suíomh gréasáin tourismireland.com. Dul chun cinn suntasach ab ea go dtáinig ardú 40% ar na 'cliceáil ar aghaidh' chuig suímh an tionscail agus suímh chomhpháirtithe. Léiríonn sé sin i bhfad os cionn milliún seans díolacháin ag na soláthróirí turasóireachta. Is féidir teacht ar an suíomh sin trí www.discoverireland.com.

2.7.9 Cumarsáid Nua Margaíochta: Chríochnaigh Tourism Ireland a fheachtas fógraíochta teilifíse mar chuid dá shraith nua iomlán de chumarsáid margaíochta. Ba JWT (J. Walter Thompson) a bhí i mbun an fheachtais dhomhanda fógraíochta agus meán a chosain €50 milliún /£34.5 milliún agus a bheidh á reáchtáil ar feadh trí bliana. Seoladh an feachtas, a bhí i mbéal forbartha ar feadh na bliana seo caite agus a bhí bunaithe go mór ar thaighde faoi chustaiméirí i bpríomh-mhargáí ar fud na cruinne, le linn an chéad seachtain de mhí na Nollag agus cuireadh i bhfeidhm é go céimneach sna margaí i mí Feabhra 2006. Ba í an príomhtheachtaireacht a bhí mar bhonn agus mar thaca ag an bhfeachtas ná "Great Places and Activities - Brought to Life by Great People".

2.7.10 Nuair a fhorfheidhmeofar An Plean Corparáideach 2005-2007 creidtear go mbeidh 9 milliún cuairteoir ag tarraingt ar an oileán. Tá clár corparáideach cuimsitheach leagtha amach sa phlean chomh maith chun luach ar airgead a chur ar fáil. Is féidir a thuilleadh eolais a fháil ar www.tourismireland.com/corporate.

2.7.11 Is féidir a thuilleadh eolais faoi Tourism Ireland a fháil ar shuíomh gréasáin na Cuideachta: www.tourismireland.com.

An Earnáil Oideachais

2.8.1 Comhaontaíodh go ndéanadh an Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas breithniú tosaigh ar na gnéithe seo a leanas mar chuid den chomhoibriú Thuaidh/Theas maidir le hOideachas: oideachas do leanaí ag a bhfuil riachtanais speisialta; tearcghnóthachtáil san oideachas; cáilíochtaí múinteoirí; agus babhtáil scoláirí, ógánach agus múinteoirí. Dá bharr sin bunaíodh líon áirithe Comhghrúpaí Oibre.

Gníomhaíochtaí

Feadhnacht Babhtála Thuaidh/Theas

2.8.2 Sa bhliain 2005 críochnaíodh agus foilsíodh 2 mhórshaothar taighde, a ndearna an Fheadhnacht coimisiúnú orthu, chun na gníomhaíochtaí babhtála reatha Thuaidh/Theas a fháil amach agus chun bearnaí maidir le soláthar a aithint. Leanfaidh Próiseas Comhairliúcháin leathan é sin chun tuairimí páirtithe leasmhara maidir lena thorthaí a mheas agus chun teacht ar mholtaí maidir le polasaithe, struchtúir agus clár sa todhchaí i gcomhair babhtáil scoláirí, ógánach agus múinteoirí agus gníomhaíocht chomhoibritheach thuaidh/theas.

Grúpa Oibre Litearthachta/Uimhearthachta

2.8.3 Lean na cainteanna agus an bhabhtáil saineolais ar thionscadail cosúil leis an tionscnamh “Fónaí Theangeolaíocha” agus “An Clár um Ghnóthachtáil a Ardú” de chuid na Roinne Oideachais (Tuaisceart Éireann) agus “Comhionannas Deiseanna a Sholáthar i Scoileanna (DEIS)” de chuid na Roinne Oideachais agus Eolaíochta.

An Clár AE Peace II

2.8.4 Táthar ag leanúint leis na tionscadail a fuair maoiniú díreach ón mBeartas 5.5 - “oideachas, comhoibriú idir scoileanna agus ógánaigh thrasteorann”. Táthar ag leanúint le

6 cinn de na 14 tionscadal a ceadaiódh agus táthar ag súil go mbeidh siad i mbun gníomhaíochtaí go dtí lár/deireanach 2006.

2.8.5 Seoladh síneadh dhá bhliain leis an gClár reatha Peace II i Meitheamh 2005. Fo-ghlacadh Beartas 5.5, atá á chomh-fhorfheidhmiú ag an Roinn Oideachais agus Eolaíochta agus ag Roinn Oideachais Thuaisceart Éireann, isteach i mBeartas 5.4 - “comhchur chuigí a chur chun cinn maidir le forbairt oideachais shóisialta, oiliúna agus acmhainní daonna”.

Clár Babhtála Trasteorann d'Oibrithe Gairmiúla i Réimse na Riachtanas Speisialta san Oideachas

2.8.6 Tionóladh comh-chomhdháil Thuaidh/Theas d'oibrithe gairmiúla agus do shaineolaithe i réimse na Riachtanas Speisialta san Oideachas in Óstán Slieve Russell i bhFeabhra na bliana 2005 chun an tionscadal seo a sheoladh go hoifigiúil. D'fhreastail scáta mór daoine ar an gcomhdháil lena n-áirítear aoí-chainteoirí agus rinneadh ceangal físeáin le rannpháirtithe ó na Stáit Aontaithe. Bhí toradh maith ar na cruinnithe a d'eagraigh cnuasghrúpaí an Chláir ar Uathachas, Disléicse agus ar Ógánaigh Thuaidh/Theas atá ar an lmeall le linn na bliana agus cuirfeadh líon áirithe acmhainní úsáideacha i dtoll a chéile dá mbarr.

Grúpa Oibre maidir le Tinreamh Daltaí/Coinneáil Daltaí

2.8.7 Bhuaill an Grúpa Oibre Thuaidh/Theas lena chéile in Aibreán na bliana 2005. Áirítear iad seo a leanas ar na saincheisteanna a pléadh, sonraí maidir le coinneáil daltaí, Tionscadal PAM Thuaisceart Éireann, tionscnamh is ea é a chuireann tinreamh i mBunscoileanna chun cinn ag baint úsáide as feachtas póstaer agus as teastais do dhaltáí, taighde maidir le scála/nádúr na bulaíochta agus The School

Age Mothers Programme i dTuaisceart Éireann. Ba i mí na Nollag 2005 an uair dheiridh a bhuail an grúpa le chéile. Ba é príomhthéama an chruinnithe sin 'Dul i nGleic le Míbhuntáiste Oideachais i Scoileanna maidir le Míbhuntáiste An Gheilleagair Shóisialta'.

Coillidh Chanannáin

2.8.8 Lean an Roinn Oideachais agus an Roinn Oideachais agus Eolaíochta a bheith ag obair go dlúth i gcomhpháirtíocht chun na struchtúir agus na meicníochtaí cuí a chur i bhfeidhm chun Ionad Feabhais Choillidh Chanannáin a bhunú. Rinneadh dul chun cinn i réimsí ar leith lena n-áirítear máistirphlean a fhorbairt ar mhaithe le hathchóiriú a dhéanamh ar an suíomh agus ar mhaithe le pleananna a leagan amach i gcomhair comórtas tairisceana don fhoireann dearaidh agus i gcomhair fógraíocht a dhéanamh le haghaidh comhairleoirí earcaíochta chun foireann shinsearach bainistíochta a cheapadh.

An Earnáil Talmhaíochta

2.9.1 Comhaontaíodh ar na gnéithe seo a leanas maidir leis an gcomhoibriú Thuaidh/Theas sa Talmhaíocht: saincheistanna a bhaineann leis an gComhbheartas Talmhaíochta (CAP), taighde agus polasaí ar shláinte ainmhithe agus plandaí agus forbairt tuaithe.

2.9.2 Lean na Ranna Talmhaíochta, An Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe i dTuaisceart Éireann (RTDTTÉ) agus an Roinn Talmhaíochta agus Bia (RTB), leis an dul chun cinn maidir le forbairt Straitéise Uile-Oileáin ar Shláinte agus Leas Ainmhithe. Mar chuid de sin tugadh polasaithe sláinte agus leasa ainmhithe an Tuaiscirt agus an Deiscirt le chéile agus forbraíodh comhstratéisí chun déileáil le galair ainmhithe. Bhuaill na hAíre le chéile le linn na bliana 2005 agus tugadh suntas don dul chun cinn a bhí á dhéanamh ar an gcur chuige straitéiseach maidir le sláinte agus leas ainmhithe.

- Lean obair na naoi ngrúpa oibre agus obair an Ghrúpa Stiúrtha ag tabhairt tionscnaimh éagsúla chun cinn. Áirítear ar na príomhghnóthachtálacha go dáta forbairt de chur chuige comhlántach maidir le cosc a chur ar ghalar ainmhithe, polasaithe ar an Scráibeach a chur i dtoll a chéile, agus comhordú agus comhoibriú a neartú maidir le saincheistanna a bhaineann le pleanáil theagmhasach (agus go háirithe maidir le fliú na n-éan), le Galar na Bó Mire, Eitinn, brúsalóis agus le calaois trasteorann. Táthar ag leanúint den obair ar raon leathan de shaincheistanna eile lena n-áirítear saincheistanna trádála de bheostoc, aithint agus inrianaitheacht ainmhithe, cláir tástála galair, leas ainmhithe, ailíniú na gclár tástála galair, fotháirgí ainmhithe agus bithshláindáil.
- Lean an obair idir RTDTTÉ agus an Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta (RGPTG) ar fhorfheidhmiú líon áirithe de bheartais trasteorann faoin gClár Peace 2 agus faoin gClár Interreg IIIA.

- Lean an obair idir an dá Roinn Talmhaíochta maidir le Straitéis Uile-Oileáin a fhorbairt ar mhaithe le táirgí cosanta plandaí a rialú. Coinníodh agus tugadh teagmhálacha ón earnáil cothrom le dáta. Críochnaíodh an chéad chéim de shraith 4 bliana de shuirbhéanna maidir le húsáid na dtáirge cosanta plandaí, a rinneadh ar fud an oileáin go léir. Bhain sé leis an úsáid a baineadh astu sa bhliain 2003 ar fhéarach agus ar bharr farae. Rinneadh dul chun cinn sa dara céim a bhain le húsáid arbhair, prátaí, biatas siúcra agus barr síol ola sa bhliain 2004. Cuireadh tús le hobair shuirbhé a bhaineann leis an úsáid a bhaintear as ar fhéarach agus ar bharr farae.
- Rinneadh a thuilleadh forbartha ar an gcomhoibriú a bhain le saincheistanna sláinte plandaí. Chuaigh oifigigh ón Roinn Talmhaíochta agus Bia agus ó Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe Thuaisceart Éireann i dteagmháil le chéile go rialta agus chas an Grúpa Idirchaidrimh ar Shláinte Plandaí le chéile uair amháin. Dhírigh na cainteanna ar fhadhbanna sláinte plandaí atá ag teacht chun cinn agus ar lotnaidí agus galair phlandaí atá ann cheana amhail *Phytophthora ramorum* (Lot tobann na gCrann Darach), *Borrlóbadh* na bPrátaí agus *Dúchan tine* agus *Diabrotica*, ar fhairsinge na lotnaidí agus na ngalar sin sa dá dhlínse agus na socruithe atá i bhfeidhm chun cosaint a thabhairt ina n-aghaidh.
- Faoi chur chuige coimhdeachta an AE maidir le bunú beartais i gcomhair chómháireachtáil na mbarr géinathraithe agus na mbarr neamh-ghéinathraithe, d'fhéadfadh deacrachtaí teacht chun cinn maidir le forfheidhmiú na mbeartas ag na teorainneacha idir Ballstáit, go háirithe nuair nach mar a chéile teorainneacha feirmeacha agus teorainneacha náisiúnta. D'oibrigh an Roinn Talmhaíochta agus Bia, i gcomhar leis an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Rialtais Áitiúil go dlúth le Roinn Talmhaíochta agus Bia Thuaisceart Éireann agus le Roinn Comhshaoil Thuaisceart Éireann chun comhaontú a fháil maidir le cur chuige na mbeartas cómhaiseachtála a bheidh le tabhairt isteach ó Thuaidh agus ó Dheas a chomhoiriúnú. Is é príomhchuspóir an chomhoibrithe sin a chinntiú go dtagann na beartais d'fheirmeoirí ar dhá thaobh na teorann le chéile. Chuige sin, tionóladh líon áirithe cruinnithe Thuaidh - Theas idir ionadaithe na Ranna cuí chun beartais chómhaiseachtála a chomhoiriúnú.

An Earnáil Comhshaoil

2.10.1 Comhaontaíodh go ndéanadh CATT breithniú tosaigh ar na gnéithe seo a leanas mar chuid den chomhoibriú Thuaidh/Theas maidir leis an gComhshaoil: bainistíocht ar chaighdeán an uisce, bainistíocht dramhaíola i gcomhthéacs trasteorann, taighde ar chosaint an chomhshaoil, bunachar sonraí ar an gcomhshaoil, tionchar na talmhaíochta ar an gcomhshaoil agus babhtáil faisnéise agus feachtas ar an gcomhshaoil; agus straitéisí agus gníomhaíochtaí a aithint a chuirfeadh le cur chuige comhleanúnach uile-oileáin chun forbairt inbhuanaithe a bhaint amach.

2.10.2 Sa bhliain 2005 leanadh leis an dul chun cinn a bhí á dhéanamh ar an glár oibre sainordaithe.

Áirítear leis na tionscadail leanúnacha:

- Chas an Grúpa Oibre ar Chaighdeán Uisce a bunaíodh faoin gComhairle Aireachta Thuaidh-Theas (Comhshaoil) ar a chéile ar bhonn rialta. Tá oifigigh ón Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (DEHLG) agus An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA) sa Deisceart agus an Roinn Comhshaoil (DOE) agus an tSeirbhís Comhshaoil agus Oidhreacht (EHS) sa Tuaisceart ar an nGrúpa.
- Leanadh den obair mhór chomhordaithe maidir le forfheidhmiú Threoir Frámaíochta Uisce an AE. Lean an obair ar an tionscadal Thuaidh/Theas (NS-SHARE) a bhí maoinithe ag INTERREG 111A an AE chun Treoir Frámaíochta Uisce an AE a fhorfheidhmiú agus chun bainistíocht uisce a fheabhsú ar bhonn trasteorann. Cuireadh tús leis an tionscadal, a chosnaíonn breis is €7.5 milliún /£5.1 milliún i mí Lúnasa 2004 agus tá sé le bheith críochnaithe sa bhliain 2008.
- Tá an Grúpa Stiúrtha Thuaidh/Theas ar Fhorbairt an Mhargaidh - ar a bhfuil ionadaithe ón Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, An Roinn Comhshaoil (Tuaisceart Éireann), Enterprise Ireland, an Clár Gnímh ar Acmhainní Dramhaíola (WRAP) atá bunaithe sa Ríocht Aontaithe, Invest Northern Ireland, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil agus Bord Comhairleach um Bainistíocht Dramhaíola Thuaisceart Éireann - ag obair chun roghanna a aithint chun leathnú na hathchúrsála dramhaíola a spreagadh ar an oileán go léir, agus go háirithe, chun comhchur chuige a fhorbairt i leith forbairt margaíochta agus déantúsaíochta i gcomhair ábhair thánaisteacha agus ábhair athchúrsála.
- Faoi dheireadh na bliana 2005 críochnaíodh Céim a hAon den staidéar a ndearna an Grúpa Stiúrtha Thuaidh Theas ar Fhorbairt an Mhargaidh coimisiúnú air chun a fháil amach an mbeifí ábalta muileann páipéir a bhunú ar oileán na hÉireann, agus leagann sé sin an bealach do Chéim a Dó a dhíreoidh ar cé mar a spreagfar suim an lucht ghnó ann. Is é an Grúpa Stiúrtha Thuaidh Theas ar Fhorbairt an Mhargaidh atá ina cheannas agus is í an Roinn Comhshaoil trí WRAP agus an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil a chómhaoiníonn é.
- Cuireadh críoch leis an scéim athchúrsála ar chuisneoirí agus ar chuisneoirí/reoiteoirí ar an 12 Lúnasa 2005. D'éirigh go han-mhaith leis an scéim a bhain gradam amach agus ba shampla an-mhaith den chomhpháirtíocht Thuaidh-Theas a bhí ann. Bailíodh breis is 165,000 aonad ar fud an oileáin i gcomhair athchúrsála le linn fheidhmiú na scéime. Cuireadh críoch leis an gcomhpháirtíocht Thuaidh Theas trí fhorfheidhmiú Threoracha an AE ar Dhramhthrealamh Leictreach agus Leictreonach in Éirinn i Lúnasa 2005.
- Tá an tSeirbhís Comhshaoil agus Oidhreacht agus an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil ag tabhairt clár forbartha bunachair sonraí ar thaighde faoin gcomhshaoil chun cinn atá dírithe ar rochtain leathan ar eolas roinnte a chur ar fáil. Seoladh suíomh gréasáin Thuaidh/Theas ar thionscadail faoi Thaighde ar an gComhshaoil (aNSwer - www.answer-online.org)

sa bhliain 2002. Is suíomh gréasáin idirghníomhach atá anseo ina bhfuil bunachar sonraí roinnte chun foinsí eolais faoin gcomhshaol a thaifeadadh. B'eolas faoi uisce an t-eolas is luaithe a cuireadh suas air. Rinneadh an-dul chun cinn sa bhliain 2005 chun an suíomh gréasáin a chur chun cinn agus chun eolas a chur isteach air.

- Lean Gníomhaireacht Eolais na Roinne Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil agus an tSeirbhís Comhshaoil agus Oidhreachta ag tarraingt airde ar an gcomhshaol i réimsí a bhaineann leis an dá dhlínse trí chomhchláir oibre oideachais. Áiríodh leis sin comhthaispeántais oideachais agus feasachta, naisc ar shuíomh ghréasáin, roinnt foilseachán agus deiseanna forbartha a chur ar fáil tríd an gclár babhtála foirne.

An Earnáil Sláinte

2.11.1 Comhaontaíodh go ndéanadh CATT breithniú tosaigh ar na gnéithe seo a leanas mar chuid den chomhoibriú Thuaidh/Theas maidir le Sláinte: na Seirbhísí Taismí agus Éigeandála, Pleanáil i gcomhair Éigeandálaí Móra, Trealamh Ardteicneolaíochta, Taighde ar Ailse agus Cur Chun Cinn na Sláinte.

Gníomhaíochtaí

2.11.2 Rinneadh dul chun cinn sa bhliain 2005 ar na réimsí ainmnithe seo a leanas a bhaineann le comhoibriú sláinte:

2.11.3 Seirbhísí Taismí agus Éigeandála: Clúdaítear seirbhísí géarmhíochaine go ginearálta chomh maith leis na seirbhísí taismí agus éigeandála sa réimse seo.

2.11.4 Bunaíodh Grúpa Seirbhíse Thuaidh Theas na nOspidéal Réigiúnach chun maoirsiú a dhéanamh ar fhorbairt sa réimsí sin agus chun deiseanna a mheas chun comhpháirtíochtaí a fhorbairt chun seirbhísí réigiúnacha níos leithne a thabhairt san áireamh. Rinneadh dul chun cinn i líon áirithe réimsí lena n-áirítear oiliúint i gcomhar, seirbhísí roinnte maidir le scagdealú duáin agus deirmeolaíocht, dianchúram naíonáin nua-bheirthe agus cúram treasach ailse.

2.11.5 Leanadh ag tabhairt na dtionscnamh áitiúil chun cinn lena n-áirítear leathnú na Seirbhíse Máinliachta Béil agus Mascaill in Ospidéal Allt Mhic Dhuibhleacháin a chuirfidh seirbhís trasteorann ar fáil do dhaoine ón Iarthuaisceart.

2.11.6 Leanadh den chóradh a bhíodas á dhéanamh ar an bpoitéinseal lena thuilleadh forbartha a dhéanamh ar chomhdheiseanna oibre for-réigiúnacha. Mar shampla, phléigh na hAíre Sláinte comhoibriú molta maidir le seirbhísí radaiteiripe i mí na Samhna agus cuirfidh oifigigh chun cinn é sa bhliain 2006.

2.11.7 Pleanáil i gcomhair Éigeandálaí Móra: Tá poitéinseal mór ag baint leis an réimse seo i gcomhair oibriú praiticiúil

Thuaidh Theas lena n-áirítear pleanáil éigeandála a bhaineann le hospidéal agus leis an bpobal, cúram éigeandála réamhospidéal agus na seirbhísí tine. Cuireadh an obair chun cinn ar bhonn tionscadail, ag úsáid 'Comhoibriú agus Oibriú le chéile' (CAWT), an tionscnamh sláinte neamhfhoirmiúil trasteorann, a ndearna an dá Roinn Sláinte coimisiúnú air chun dul i mbun na hoibre.

2.11.8 Áirítear leis na tionscadail:-

- Scéim Thrasteorann 'An Chéad Fhreagróir' atá ag cur le cumas na bpobal sna réigiúin ar an teorainn chun tacaí beatha bunúsacha a chur ar fáil trí chlár oideachais agus oiliúna ar Athbheochan Chardascamhógach (CPR) agus ar Gharchabhair bhunúsach;
- tionscadal ag a bhfuil sé mar aidhm fóraim phleanála éigeandála a bhunú idir na hlontaobhais teorann i dTuaisceart Éireann agus a macasamhail i réigiúin Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte sa Deisceart - chun pleanáil éigeandála a chomhtháthú, chun ceangail éigeandála a fheabhsú, chun caidrimh líonraithe agus comhdheiseanna oiliúna a fhorbairt agus chun cleachtaí i gcomhair pleanáil éigeandála a chomhordú;
- an tríú tionscadal chun pleananna teagmhais éigeandála trasteorann a fhorbairt.

2.11.9 Leanadh i rith na bliana den mhachnamh ar Straitéis Ghluaisteachta agus Freagartha ar Thimpistí Bóthair a fhorbairt do bhriogáid dóiteáin sna ceantair ar an teorainn agus ar a thuilleadh forbartha a dhéanamh ar chlár feasachta agus oideachais do phobail faoi chosc dóiteáin.

2.11.10 Comhoibriú i leith Ard-Teicneolaíochta: Is é an cuspóir atá leis an réimse seo measúnú a dhéanamh ar an tairbhe eacnamaíoch agus cóireála a bheadh ar fud an oileáin

go léir mar thoradh ar ardteicneolaíochtaí nua agus ar ardteicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn ó thaobh an chúraim ab fhearr a chur ar fáil d'othair. Is beag dul chun cinn a rinneadh ar bhonn Thuaidh Theas sa bhliain 2005 de bharr gur cuireadh an bhéim ar réimsí eile den ghníomhaíocht chomhoibritheach. Is léir, áfach, gur réimse thábhachtach don chomhoibriú sláinte is ea measúnú a dhéanamh ar na teicneolaíochtaí sláinte nua agus na cinn atá ag teacht chun cinn chun a chinntiú go mbainfidh gach duine ar an oileán tairbhe as a bpoitéinseal agus déanfar athbhreithniú air agus cuirfear béim as an nua air ó Thuaidh agus ó Dheas.

2.11.11 Taighde ar Ailse: Bainneann sé seo le gníomhaíochtaí na Feadhnachta a bunaíodh in 1999 lena mbaineann an National Cancer Institute, Washington agus an dá Roinn Sláinte, Thuaidh agus Theas. Tá sé i gceist ag an bhFeadhnacht cuidiú a thabhairt i leith seirbhísí ailse a fhorbairt, ach go háirithe le cur le toradh an taighde ar ailse atá ar siúl ag lucht acadúil na hAille i dTuaisceart Éireann agus sa Deisceart.

2.11.12 Déanfar athnuachan foirmiúil ar an Meabhrán Comhthuisceana sa bhliain 2006.

2.11.13 Táthar ag leanúint de na gnóthachtálacha atá á mbaint amach de bharr an chomhoibrithe mar a bhfuiltear ag leanúint le trialacha cliniúla, bunú Lónra uile-oileáin ar Ailse, foilsíú Tuarascálacha na gClárlann Ailse ar Staitisticí Ailse ar fud an oileáin, Comhaltachtaí Taighde Éipidéimeolaíochta, Cláir Bhabhtála Scoláirí agus Altranais.

2.11.14 Cuireadh béim le déanaí ar chosc a chur ar ailse, mar a bunaíodh an Grúpa Oibre um Chosc ar Ailse a bhuail le chéile i mBéal Feirste i Meitheamh na bliana 2005.

2.11.15 Cur Chun Cinn na Sláinte: Lean an comhoibriú ar thionscnaimh éagsúla maidir le Cur Chun Cinn na Sláinte le linn 2005.

2.11.16 Áiríodh sna nithe seo a leanas an comhoibriú gníomhach a tharla le linn na bliana:-

- Taighde: ar shaincheisteanna a bhaineann le Sláinte agus Stíl Mhaireachtála;
- Comhdhálacha idirnáisiúnta a reáchtáil i gcomhar: Ar Ospidéal a chuireann an tSláinte chun cinn, Sláinte Mheabharrach, Beathú Cíche agus Murtall.
- Oiliúint i gComhar: Do chleachtóirí a chuireann an tSláinte chun cinn.
- Ionadaíocht Thuaidh agus Theas i leith fóraim phleanála straitéisí: ar Shláinte na bhFear, Beathú Cíche, Cosc ar Fhéinmharú agus ar Mhurtall.

2.11.17 Sheol an Tascfhórsa ar Mhurtall sa Deisceart a Thuarascáil i mBealtaine na bliana 2005 agus sheol an Tascfhórsa ar Mhurtall Leanáí i dTuaisceart Éireann a "Fit Futures Report" i Márta na bliana 2006.

2.11.18 Chas Airí ar a chéile i mBaile Átha Cliath agus i mBéal Feirste le linn na bliana agus bhí caitheamh tobac agus cosc ar fhéinmharú ar na hábhair a pléadh.

An Earnáil Iompair

2.12.1 Comhaontaíodh go ndéanadh CATT breithniú tosaigh ar na gnéithe seo a leanas mar chuid den chomhoibriú Thuaidh/Theas maidir le hlompar: pleanáil straitéiseach, sábháilteacht bóithre agus iarnród. Cé gur i bpleanáil bóithre agus iarnród go príomha a bheadh an comhoibriú thabharfaí saincheisteanna a bhaineann le hearnáil na gcalafort agus na n-aerfort san áireamh chomh maith.

Gníomhaíochtaí

2.12.2 Chas ionadaithe ón tSeirbhís Bóithre agus ó Roinn Forbartha Réigiúnaí Thuaisceart Éireann agus ón Údarás um Bóithre Náisiúnta agus ón Roinn Iompair le chéile ag cruinnithe rialta de chuid an Ghrúpa Stiúrtha um Bóithre Trasteorann chun ábhair chomhleasa a phlé agus chun polasaithe agus nósanna imeachta maidir le líonra straitéiseach bóithre a chomhordú don dá dhlínse.

2.12.3 D'oibrigh an Roinn Forbartha Réigiúnaí, an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta agus Comhairle Contae Lú le chéile go dlúth maidir le scéim a chur i dtoll a chéile a cheanglódh cuarbhóthar an Lúir ag Cloch Óg le cuarbhóthar Dhún Dealgan ag Baile Mhic Scanláin. Creidtear go gcuirfear críoch leis an scéim sa bhliain 2007.

2.12.4 Is comhlachtaí forfheidhmithe iad an Roinn Iompair agus an Roinn Forbartha Réigiúnaí faoi bheartas 2.1 de Chláir INTERREG IIIA agus tá maoiniú acu ón AE i gcomhair líon áirithe de chomhthionscadail bhóithre lena n-áirítear athlíniú an N54/A3, staidéar féidearthachta ar Dhroichead Bhéal Átha na Cora (N53/A37) agus INSTANT (Córas Bainistíochta agus Faisnéise ar Iompar Uilemhodúil do thrácht trasteorann a théann idir Baile Átha Cliath agus Béal Feirste).

2.12.5 D'oibrigh An Chomhairle Sábháilteachta Náisiúnta go dlúth leis an Roinn Comhshaoil i dTuaisceart Éireann chun

comhfheachtais sábháilteachta ar bhóithre a fhorbairt. Sa bhliain 2005 cuireadh tús le dhá fheachtas nua trasteorann agus seoladh iad. Seoladh feachtas nua do dhaoine óga i mBéal Feirste sa Mhárta agus seoladh feachtas in aghaidh a bheith ag tiomáint faoi thionchar alcóil a raibh teachtaireacht láidir leis i mBaile Átha Cliath i mí na Samhna.

2.12.6 Tháinig córas nua méadrach don teorainn luais i bhfeidhm i bPoblacht na hÉireann ar an 20 Eanáir 2005. Rinneadh athruithe suntasacha i struchtúir na teorann luais chomh maith leis an athrú a rinneadh i dtomhas na dteorainneacha luais ó mhíle san uair go ciliméadar san uair. Agus é ag ullmhú don athrú agus sa tréimhse díreach roimh an 20ú Eanáir, rinne an Bord um an Athrú go dtí Méadrú teagmháil leis na hÚdaráis i dTuaisceart Éireann (go háirithe An Roinn Forbartha Réigiúnaí agus an Roinn Comhshaoil) faoi dhul ar aghaidh le méadrú na dteorainneacha luais. Chuathas i mbun feachtas feasachta trasteorann i dTuaisceart Éireann agus in Éirinn.

2.12.7 Leanadh leis an teagmháil rialta agus le dea-chleachtas ar pholasaí agus ar reachtaíocht sa dá dhlínse a roinnt le linn na bliana 2005 maidir le saincheisteanna a bhain le sábháilteacht iarnród. Tá ábharthacht ar leith ag baint leis an obair seo maidir le seirbhís roinnte Fiontraíocht ó Bhéal Feirste go Baile Átha Cliath. Roinntear eolas go rialta i bhfianaise Threoracha an AE atáthar le tabhairt isteach agus atá dírithe ar na hiarnróid san Eoraip a chur i gcomhréir níos fearr lena chéile.

2.12.8 Is iad an Roinn Forbartha Réigiúnaí agus an Roinn Iompair a chuireann na módúlachtaí atá mar bhonn agus mar thaca ag an obair seo chun cinn trí chomhoibriú ar bhonn oifigiúil.

2.12.9 Táthar i mbun oibre ar thionscadal 'Líonra TrasEorpach (Iarnród)' chun an bealach idir Béal Feirste agus

Corcaigh a fheabhsú trí fháil réidh leis na baic luais. Le linn na bliana 2005 rinne Translink coimisiúnú ar staidéar chun iniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht a bhainfeadh lena thuilleadh infheistíochta a fháil chun feabhas a chur ar an tseirbhís Fiontraíochta ó Bhéal Feirste go Baile Átha Cliath. Dhéanfaidh an staidéar seo cíoradh ar an bhféidearthacht a bhainfeadh le seirbhís níos minice agus achar taistil níos sciobtha a chur ar fáil. Chuathas i mbun cainteanna le hIarnród Éireann ach níl na tograí ach ina dtús maidir lena bhforbairt.

2.12.10 Chinn an dá Rialtas, i bprionsabal, tar éis dlúthchomhairliúcháin, comhphacáiste maoinithe de bhreis is €15 milliún /£10 milliún d'Aerfort Chathair Dhoire i Márta na bliana 2005. Is ionann an maoiniú sin agus 75% de thacaíocht deontais do chaiteachas cáilitheach agus tá sé faoi réir ag coinníollacha lena n-áirítear imréiteach Dheontas an Stáit a fháil ón AE agus gníomhartha a mbeidh ar Chomhairle Cathrach Dhoire tabhairt fúthu. Tar éis cruinnithe ar bhonn oifigiúil, cuireadh fógra foirmiúil faoi bhráid an Choimisiúin Eorpaigh maidir leis an maoiniú caipitil atá molta don Aerfort.

Aguisín 1
Cinntí a tógadh sa bhliain 2005
de réir na Nósanna Imeachta Eatramhacha

Cuireadh na cinntí seo a leanas i bhfeidhm sa bhliain 2005 de réir na Nósanna Imeachta Eatramhacha.

An Earnáil Forbartha Trádála agus Gnó

- Faofa ar an 5 Eanáir Plean Gnó IdirThrádáil Éireann don bhliain 2005.
- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne IdirThrádáil Éireann an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfeadh tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Nós Imeachta IDR, Socruithe Airgeadais agus Rialacha Oibriúcháin Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.
- Tugtha faoi deara ar an 5 Deireadh Fómhair, Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais IdirThrádáil Éireann don bhliain 2004.
- Faofa ar an 26 Deireadh Fómhair, athcheapachán an Uasail Liam Nellis mar Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Chomhlacht na Forbartha Trádála agus Gnó, IdirThrádáil Éireann, ar feadh tréimhse cúig bliana eile le héifeacht ón 27 Deireadh Fómhair 2005.
- Faofa ar an 10 Samhain, Plean Gnó IdirThrádáil Éireann don bhliain 2006; molta foráil bhuiséid IdirThrádáil Éireann sa tábla don bhliain 2006, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó Thuaisceart Éireann agus ón Deisceart faoi seach; agus tugtha faoi deara buiséad iomlán fortheilgthe don bhliain 2007.
- Síneadh faighte ar an 7 Nollaig do théarma Chomhaltaí an Bhoird go ceann bliana go dtí an 12 Nollaig 2006, faoi réir ag foirceannadh níos luaithe ag an CATT, dá rogha féin amháin, trí fhógra a thabhairt i scríbhinn; aontaithe go gcuirfí síneadh le ceapachán an Uasail Bertie Kerr mar Chathaoirleach agus ceapachán an Ollaimh Charlie Daly mar Leas-Chathaoirleach; agus údaraithe go scríobhfaidh na Comhrúnaithe chuig Comhaltaí an Bhoird ag deimhniú shíneadh a dtéarmaí ceapacháin.

ceapachán an Uasail Barry Fitzsimons mar Leas-Chathaoirleach; agus údaraithe go scríobhfaidh na Comhrúnaithe chuig Comhaltaí an Bhoird ag deimhniú shíneadh a dtéarmaí ceapacháin.

An Earnáil Sábháilteachta Bia

- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne an Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfeadh tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Nós Imeachta IDR, Socruithe Airgeadais agus Rialacha Oibriúcháin Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.
- Faofa ar an 14 Meitheamh, Coiste Comhairleach nua Eolaíochta a dhéanfaidh ionadaíocht ar éagsúlacht mhór leasa agus disciplíní, lena n-áirítear earnáil an tomhaltóra agus an bhia; agus ceapachán an Ollaimh Charles Daly ina Chathaoirleach.
- Tugtha faoi deara ar an 12 Iúil, Tuarascáil Bhliantúil an Bhoird um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia 2003 ina bhfuil Ráitis Airgeadais don bhliain 2002 agus 2003; agus Athbhreithniú na nGníomhaíochtaí don bhliain 2001.
- Síneadh faighte ar an 7 Nollaig do théarma Chomhaltaí an Bhoird go ceann bliana go dtí an 12 Nollaig 2006, faoi réir ag foirceannadh níos luaithe ag an CATT, dá rogha féin amháin, trí fhógra a thabhairt i scríbhinn; aontaithe go gcuirfí síneadh le ceapachán an Uasail Bertie Kerr mar Chathaoirleach agus ceapachán an Ollaimh Charlie Daly mar Leas-Chathaoirleach; agus údaraithe go scríobhfaidh na Comhrúnaithe chuig Comhaltaí an Bhoird ag deimhniú shíneadh a dtéarmaí ceapacháin.

Aguisín 1

Cinntí a tógadh sa bhliain 2005 de réir na Nósanna Imeachta Eatramhacha

- Faofa ar an 22 Nollaig Plean Gnó an Bhoird Um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia don bhliain 2006; molta foráil bhuiséid an Bhoird Um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia sa tábla don bhliain 2006, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó Thuaisceart Éireann agus ón Deisceart faoi seach; agus tugtha faoi deara buiséad iomlán fortheilgthe don bhliain 2007.

An Earnáil Dobharshaothraithe agus Mara

- Faofa ar an 31 Eanáir, síneadh théarma ceapacháin an Fhóiraim Chomhairligh go ceann bliana go dtí Nollaig na bliana 2005.
- Tugtha faoi deara ar an 4 Lúnasa Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais Choimisiún an Fheabhail, Chairlín agus Shoilse na hÉireann - Gníomhaireacht na Lochanna do na tréimhsí dár críoch an 31 Nollaig 2001 agus an 31 Nollaig 2002.
- Faofa ar an 10 Lúnasa, the Foyle Area and Carlingford Area (Angling) (Close Seasons for Angling) (Amendment) Regulations 2005: agus údaraithe Comhrúnaithe na Comhairle Aireachta Thuaidh/Theas le siniú agus le faomhadh ar a son;
- Faofa ar an 1 Nollaig, Plean Gnó Gníomhaireacht na Lochanna don bhliain 2006; molta foráil bhuiséid Gníomhaireacht na Lochanna sa tábla don bhliain 2006, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó Thuaisceart Éireann agus ón Deisceart, faoi seach; agus tugtha faoi deara buiséad iomlán fortheilgthe don bhliain 2007.
- Faofa ar an 1 Nollaig, dréacht den Foyle Area and Carlingford Area (Angling) (Licensing of Fishing Engines) (Amendment) Regulations 2005: agus údaraithe Comhrúnaithe na Comhairle Aireachta Thuaidh/Theas le siniú agus le faomhadh ar a son;
- Síneadh faighte ar an 7 Nollaig do théarma Chomhaltaí an Bhoird go ceann bliana go dtí an 12 Nollaig 2006, faoi réir ag foirceannadh níos luaithe ag an CATT, dá rogha féin amháin, trí fhógra a thabhairt i

scríbhinn; aontaithe go gcuirfí síneadh le ceapachán an Uasail Peter Savage mar Chathaoirleach agus ceapachán Lord Cooke of Islandreagh mar Leas-Chathaoirleach; agus údaraithe go scríobhfadh na Comhrúnaithe chuig Comhaltaí an Bhoird ag deimhniú shíneadh a dtéarmaí ceapacháin.

- Faofa ar an 13 Nollaig, an próiseas earcaíochta d'Fhóram nua Comhairleach Limistéar an Fheabhail agus Chairlín; agus údaraithe go bhfostódh Coimisiún an Fheabhail, Chairlín agus Shoilse na hÉireann comhairleoirí seachtracha chun tabhairt faoi earcú agus roghnú chomhaltaí an Fhóiraim Chomhairligh.

Earnáil na gClár Speisialta AE

- Faofa ar an 5 Aibreán, post téarma socruithe mar Bhainisteoir Airgeadais a chruthú i gComhlacht na gClár Speisialta AE.
- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne Comhlacht na gClár Speisialta AE an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfear tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Nós Imeachta IDR, Socruithe Airgeadais agus Rialacha Oibriúcháin Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.
- Faofa ar an 29 Meitheamh na socruithe atá molta don Chlár Oibríochtúil PEACE II d'fhonn an próiseas faofa foirmiúil a chríochnú.
- Faofa ar an 8 Meán Fómhair, Plean Gnó Chomhlacht na gClár Speisialta AE don bhliain 2006; molta foráil bhuiséid Chomhlacht na gClár Speisialta AE don bhliain 2006, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ón Tuaisceart agus ón Deisceart, faoi seach; agus tugtha faoi deara buiséad iomlán fortheilgthe don bhliain 2007.

An Earnáil Teanga

- Faofa ar an 28 Feabhra, athlonnú 2 phost ó ITÉ go Foras na Gaeilge ar na téarmaí agus na coinníollacha atá leagtha amach thuas ; agus go ndéanfar aon ardú ginearálta babhta ar na scálaí tuarastail nó na coinníollacha seirbhíse a chomhaontú, de réir dhámhachtain pá na seirbhíse poiblí, idir na Ranna Urra ábhartha, agus faomhadh na Ranna Airgeadais faighte acu agus gan a thuilleadh tagartha don CATT.
- Tugtha faoi deara ar an 10 Márta, Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais an Fhorais Teanga don tréimhse dár críoch an 31 Nollaig 2000.
- Faofa ar an 23 Márta, na Scéimeanna um Chabhair Airgeadais d'Fhoras na Gaeilge agus don Ghníomhaireacht Ultach-Albanach; agus faofa faoi seach na socrúithe a bhí i bhfeidhm roimhe seo ag na Gníomhaireachtaí maidir le cabhair airgeadais a chur ar fáil.
- Faofa ar an 24 Márta, an luach saothair agus na coinníollacha eile seirbhíse agus na socrúithe comhshamhlaithe a bheidh i bhfeidhm maidir le Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Fhoras na Gaeilge, de réir riachtanas Chomhaontú na gComhlachtaí Forfheidhmithe, Aguisín 2, cuid 7, mír 3.
- Faofa ar an 4 Aibreán, Pleananna Corparáideacha 2005-07 d'Fhoras na Gaeilge agus don Ghníomhaireacht Ultach-Albanach faoi seach agus Pleananna Gnó 2005 d'Fhoras na Gaeilge agus don Ghníomhaireacht Ultach-Albanach faoi seach. Molta foráil bhuiséid an Fhorais Teanga Thuaidh/Theas don bhliain 2005, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ón Tuisceart agus ón Deisceart, faoi seach; agus tugtha faoi deara an t-iomlán fortheilgthe don bhliain 2006-2007.
- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne Gníomhaireacht Ultach-Albanach an Fhorais Theanga Thuaidh/Theas an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfear tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Nós Imeachta IDR, Socrúithe Airgeadais agus Rialacha Oibriúcháin Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.
- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne Foras na Gaeilge de chuid an Fhorais Teanga Thuaidh/Theas an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfear tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Nós Imeachta IDR, Socrúithe Airgeadais agus Rialacha Oibriúcháin Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.
- Faofa ar an 20 Meitheamh, gur chóir an tUasal Mark Thompson a cheapadh ar Bhord an Fhorais Teanga Thuaidh/Theas ó dháta an chinnte (.i. 20 Meitheamh 2005 go dtí an 12 Nollaig 2005).
- Faofa ar an 2 Lúnasa, buiséad athbhreithnithe de £1.809 milliún/€2.62 milliún don Ghníomhaireacht Ultach-Albanach sa bhliain 2005. Glanfaidh an maoiniú breise na bliana sin de £40,000/€58,055 a tugadh don Ghníomhaireacht Ultach-Albanach gannchion fortheilgthe bhuiséad a chláir chultúrtha agus cuirfidh sé ar a chumas a mhoratóir dá dhéanamh féin a ghlanadh.
- Faofa ar an 12 Deireadh Fómhair, gur chóir an tUasal Thompson a cheapadh mar Chathaoirleach den Ghníomhaireacht Ultach-Albanach agus gurb é a bheidh ina Chomh-Chathaoirleach den Fhoras Teanga Thuaidh/Theas ó dháta an chinnte seo go dtí an 12 Nollaig 2005.
- Síneadh faighte ar an 7 Nollaig do théarma Chomhaltaí an Bhoird go ceann bliana go dtí an 12

Aguisín 1

Cinntí a tógadh sa bhliain 2005 de réir na Nósanna Imeachta Eatramhacha

Nollaig 2006, faoi réir ag foirceannadh níos luaithe ag an CATT, dá rogha féin amháin, trí fhógra a thabhairt i scríbhinn; aontaithe go gcuirfí síneadh le ceapachán Mhaighréad Uí Mháirtín mar Chathaoirleach Fhoras na Gaeilge agus ceapachán an Uasail Mark Thompson mar Chathaoirleach den Ghníomhaireacht Ultach-Albanach; agus údaráithe go scríobhfadh na Comhrúnaithe chuig Comhaltaí an Bhoird ag deimhniú shíneadh a dtéarmaí ceapacháin.

An Earnáil Uiscebhealaí Intíre

- Faofa ar an 8 Márta, an luach saothair agus na coinníollacha eile seirbhíse agus na socrúithe comhshamhlaithe a bheidh i bhfeidhm maidir le Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Uiscebhealaí Éireann, de réir riachtanais Chomhaontú na gComhlachtaí Forfeidhmithe, Aguisín 2, Cuid 7, mír 3.2.
- Faofa ar an 3 Aibreán, maoiniú breise de £387,000/€560,870 do thionscadail Uiscebhealaí Éireann i dTuaisceart Éireann sa bhliain 2004/2005.
- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne Uiscebhealaí Éireann an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfear tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Níos Imeachta IDR, Socruithe Airgeadais agus Rialacha Oibríochtúla Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.
- Tugtha faoi deara ar an 29 Meitheamh, Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais Uiscebhealaí Éireann don bhliain 2003.
- Comhthoilithe ar an 5 Lúnasa, le ceannach éigeantach tailte ag Droichead an Longfoirt, Baile Uí Mhatháin, Co. an Longfoirt.

- Faofa ar an 9 Lúnasa, an socrúchán a rinne Uiscebhealaí Éireann .i. an socrúchán nua a bheidh le cur i bhfeidhm maidir leis na dámhachtain pá d'fhostaithe Uiscebhealaí Éireann atá bunaithe i dTuaisceart Éireann a cheangal leis na dámhachtain pá a bhíonn i bhfeidhm i leith fostaithe Státseirbhís Thuaisceart Éireann agus go mbaineann sin le: “na scálaí pá reatha d'fhostaithe reatha a choinneáil, arduithe sna scálaí sin a cheangal le harduithe i scálaí Státseirbhís Thuaisceart Éireann agus gach fostaí nua a chur ar scála pá analógacha Státseirbhís Thuaisceart Éireann, arduithe sna scálaí sin a cheangal le harduithe i scálaí Státseirbhís Thuaisceart Éireann”.
- Comhthoilithe ar an 12 Lúnasa, maidir le léas 40 bliain ó Uiscebhealaí Éireann a dheonú i gcomhair píosa 30 méadar den chora ag Tearmann Bearaigh chun cur ar chumas an tionscadail dul chun cinn a dhéanamh.
- Comhthoilithe ar an 27 Lúnasa, maidir le léas 900 bliain ó Uiscebhealaí Éireann a dheonú don Uasal John Lally i gcomhair 1.813 heicteár ar bhuach abhann ag an Jolly Mariner ag Baile Átha Luain, Co. na hIarmhí.
- Tugtha faoi deara ar an 3 Nollaig, Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais Uiscebhealaí Éireann don bhliain 2004.

An Earnáil Turasóireachta

- Faofa ar an 7 Aibreán, an Plean Corparáideach do 2005-2007 agus a Phlean Oibríochtúla don bhliain 2005; agus molta foráil bhuiséid don bhliain 2005, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ón Tuaisceart agus ón Deisceart faoi seach; agus buiséid iomlána fortheilgthe don bhliain 2006 agus 2007.
- Faofa ar an 28 Aibreán, an socrúchán a rinne Tourism Ireland an Scéim Pinsean Thuaidh/Theas, a gcuirfear tús léi ar an 29 Aibreán 2005, a chur ar fáil agus a chothabháil; agus é aontaithe go ndéanfar aon athrú sa todhchaí ar chomhpháirteanna oibríochtúla na Scéime, go príomha Níos Imeachta IDR, Socruithe

Airgeadais agus Rialacha Oibriúcháin Choiste Pinsean na bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin, a chomhaontú idir na Comhlachtaí agus na Ranna Urra rannpháirteacha ag a mbeadh faomhadh na Ranna Airgeadais faighte agus gan a thuilleadh tagartha do CATT.

- Tugtha faoi deara ar an 12 Meán Fómhair, Tuarascáil Bhliantúil agus Cuntais Tourism Ireland don bhliain 2004.
- Tugtha faoi deara ar an 9 Nollaig, gur éirigh Gillian Bowler, Uasal, Cathaoirleach Fáilte Ireland, as mar chomhalta ar Bhord Tourism Ireland Limited; aontaithe gur cheart comhalta Fáilte Ireland a cheapadh ar an gcéad Bhord de Tourism Ireland Limited in ionad Chathaoirleach Fáilte Ireland; faofa faighte i gcomhair ceapachán an Uasail Patrick O'Donoghue, comhalta de Fáilte Ireland mar chomhalta de Bhord Tourism Ireland Limited ar na téarmaí céanna le comhaltaí an

Bhoird reatha; faofa faighte d'athrú riachtanach d'Airteagal 39 de na hAirteagail Chomhlachais mar seo a leanas: An abairt "the first Board of Directors shall serve for a period of not exceeding five years" a athrú go dtí "the first Board of Directors shall serve for a period not exceeding six years". ; ordaithe go gcuirfidh na Comhrúnaithe comhairle, i scríbhinn, ar Rúnaí na Cuideachta, den chomhthoilú maidir le hathrú Airteagal 39 ; síneadh curtha le tréimhse bhunaidh cheapachán an chéad Bhord de Tourism Ireland Limited ó chúig bliana go sé bliana, agus éifeacht a bheith leis an gcinneadh nuair a dhéanann baill na Cuideachta an t-athrú faofa d'Airteagal 39 ; aontaithe go gcuirfí síneadh ó chúig bliana go sé bliana le ceapachán an Uasail Andrew Coppel mar Chathaoirleach agus Ann Riordan, Uasal, mar Leas-Chathaoirleach.

Cúlra

Sonraíodh i Sraith a Dó den Chomhaontú go dtabharfadh Comhrúnaireacht bhuan ar a mbeadh baill foirne de Státseirbhís Thuaisceart Éireann agus de Státseirbhís na hÉireann, tacaíocht don Chomhairle Aireachta Thuaidh/Theas. Feidhmíonn baill an Deiscirt den Chomhrúnaireacht faoi scáth na Roinne Gnóthaí Eachtracha, agus feidhmíonn baill an Tuaiscirt faoi scáth Oifig an Chéad-Aire agus an Leas-Chéad-Aire.

Foireann

Leag an Meabhrán Comhthuisceana ar Nós Imeachta, arna ghlacadh ag an gComhairle ag an gCéad Chruinniú lománach in Ard Mhacha ar an 13 Nollaig 1999, amach comhshocruithe agus feidhmeanna Chomhrúnaireacht na Comhairle. Comhaontaíodh, faoi théarmaí an Mheabhráin go mbeadh an Chomhrúnaireacht lonnaithe in Ard Mhacha agus go mbeadh beirt Chomhrúnaí i gceannas uirthi, duine acu ceaptha ag gach aon Chóras Riaracháin. Bhí sé de dhualgas ar an dá Chóras Riaracháin chomh maith Leas-Chomhrúnaí a ainmniú maille le foireann eile riaracháin agus tacaíochta cléireachais. Oibríonn oifigigh ó dhá thaobh na Rúnaireachta i gcomhar le chéile in oifigí roinnte in Ard Mhacha. Is é an tUas. Joe Hayes Comhrúnaí an Deiscirt agus is í Mary Bunting, Uasal, Comhrúnaí an Tuaiscirt. Is iad Barbara Jones (Deisceart) agus Pat Donaghy (Tuaisceart) na Leas-Chomhrúnaithe.

Feidhmeanna

Ba iad seo a leanas feidhmeanna na Comhrúnaireachta faoi théarmaí an Mheabhráin sular cuireadh ar fionraí í:

- sceideal chruinnithe na Comhairle a eagrú i bhformáidí éagsúla
- réamhshocruithe polaitiúla/Aireachta a chinntiú maidir le clár chruinnithe na Comhairle;

- páipéir le haghaidh chruinnithe na Comhairle a ullmhú nó coimisiúnú a dhéanamh orthu lena n-áirítear nithe a bhaineann lena clár oibre
- comhráitis agus cuntas ar chinntí na Comhairle a dhréachtú;
- cinntí na Comhairle a scaipeadh agus monatóireacht a dhéanamh ar a gcur i bhfeidhm;
- tuarascáil bhliantúil ar ghníomhaíochtaí na Comhairle a dhréachtú;
- bheith i dteagmháil leis na Comhlachtaí Forfheidhmithe agus a bhforbairt a éascú;
- idirchaidreamh a dhéanamh, nuair is cuí, tríd an Roinn nó an Oifig ainmnithe i gceachtar den dá dhlínse le Rúnaireacht Chomhdháil Idir-Rialtasach na Breataine - na hÉireann, le Rúnaireacht Chomhairle na Breataine - na hÉireann agus leis an gcomhfhóram parlaiminte Thuaidh/Theas agus leis an bhfóram comhairliúcháin neamhspleách nuair a bhunófar é;
- tascanna eile ar iarraidh na Comhairle a chur i gcrích.

Chomh maith leis na feidhmeanna thuasluaite, comhordaíonn an Chomhrúnaireacht an próiseas ar Nósanna Imeachta Eatramhacha mar atá leagtha amach in alt 1.10 den Tuarascáil seo agus éascaíonn sí chomh maith forbairt na gcomhshocruithe sna Comhlachtaí Thuaidh/Theas chun dea-chleachtas a chur i gcrích maidir le rialachas corparáideach agus le freagracht.

Maoiniú

Is iad na príomhchórais riaracháin a íocann costas foirne na Comhrúnaireachta. Roinntear gach costas eile a bhaineann leis an gComhrúnaireacht nó leis an gComhairle go cothrom idir an dá chóras riaracháin. (Féach Aguisín 3).

Faisnéis Airgeadais
1 Eanáir 2005 - 31 Nollaig 2005

Caiteachas

Ba £1,357,868/€1,982,169 an caiteachas iomlán don tréimhse airgeadais 1 Eanáir 2005 go 31 Nollaig 2005 agus tá briseadh síos ar na príomhréimsí caiteachais leagtha amach thíos.

Caiteachas Chomhrúnaireacht na CATT
1 Eanáir 2005 - 31 Nollaig 2005

Ní	£	€
Tuarastail	964,801	1,408,382
Riarachán	332,227	484,974
Cruinnithe/Comhdhálacha	20,845	30,430
Caiteachas Tionscadail	39,995	58,383
Iomlán	1,357,868	1,982,169

Aguisín 4
Sonraí Teagmhála na gComhlachtaí
Thuaidh/Theas

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Sonraí Teagmhála na gComhlachtaí Thuaidh/Theas

Uiscebhealaí Éireann

Ceannáras:
20 Sráid Darling
Inis Ceithleann
Co. Fhear Manach
BT74 7EW

Teil: (028) 6632 3004
Facs: (028) 6634 6236
Ríomhphost: info@waterwaysireland.org
Suíomh Gréasáin: www.waterwaysireland.org

An Réigiún Thuaidh:
Teach Somerview
Seanbhóthar Bhaile Átha Cliath
Cora Droma Rúisc
Co. Liatroma

Teil: (071) 96 50787
Facs: (071) 96 22866

Réigiún an Iarthair:
Cearnóg an Mhargaidh
An Scairbh
Co. an Chláir

Teil: (061) 922033
Facs: (061) 922036

Réigiún an Oirthir:
Urlár 2
Bloc C
Geata Bhaile na Fuinseoige
Bóthar na hUaimhe
Baile Átha Cliath 15

Teil: (01) 8680148
Facs: (01) 8383647
Ríomhphost: info@waterwaysireland.com

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia

7 Ascaill Gheata an Oirthir
Geata an Oirthir
An tOileán Beag
Corcaigh

Teil: (021) 230 4100
Facs: (021) 230 4111
Ríomhphost: info@safefoodonline.com
Suíomh Gréasáin: www.safefoodonline.com

Bloc B
Cúirt na Mainistreach
Sráid na Mainistreach Íochtarach
Baile Átha Cliath 1

Teil: (01) 4480600
Facs: (01) 4480699
Ríomhphost: info@fseai.ie

IDIRTHRÁDÁIL ÉIREANN - An Comhlacht Forbartha Trádála agus Gnó

IdirThrádáil Éireann
Páirc Ghnó na SeanGhaslainne
Sráid Chill Mhuire
An tIúr
Co. an Dúin
BT34 2DE

Teil: (028) 3083 4100
Facs: (028) 3083 4155 Ríomhphost:
Ríomhphost: info@intertradeireland.com
Suíomh Gréasáin: www.intertradeireland.com

Comhlacht na gClár Speisialta AE

Teach AE
6 Plás Chromaic
Béal Feirste
BT7 2JB

Teil: (028) 9026 6660
Facs: (028) 9026 6661
Ríomhphost: info@seupb.org
Suíomh Gréasáin: www.seupb.org

Teach AE
1 Bóthar Chúil Mhín
An Ómaigh
Co. Thír Eoghain
BT78 1LB

Teil: (028) 822 55750
Facs: (028) 822 48427
Ríomhphost: omagh@seupb.org

Teach AE
Cúirt Chluain an Chaisleáin
Muineachán

Teil: 047 77003
Facs: 047 71258
Ríomhphost: interreg@seupb.ie

An Foras Teanga Thuaidh/Theas

Foras na Gaeilge
7 Cearnóg Mhuirfean
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 639 8400
Facs: (01) 639 8401
Ríomhphost: eolas@forasnagaeilge.ie
Suíomh Gréasáin: www.forasnagaeilge.ie

Tha Boord o Ulstèr-Scotch
Teach Franklin
5ú hUrlár 10-12
Sráid Brunswick
Béal Feirste
BT2 7GE

Teil: (028) 9023 1113
Facs: (028) 9023 1898
Ríomhphost: info@ulsterscotsagency.org.uk
Suíomh Gréasáin: www.ulsterscotsagency.com

Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann

Gníomhaireacht na Lochanna
22 Bóthar Victoria
Waterside
Doire
BT47 2AB

Teil: (028) 7134 2100
Facs: (028) 7134 2720
Ríomhphost: general@loughs-agency.org
Suíomh Gréasáin: www.loughs-agency.org

Teach Eolais
Lána na SeanChé
Cairlinn
Co. Lú

Teil: (042) 9383888
Facs: (042) 9383888
Ríomhphost: carlingford@loughs-agency.org

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Tourism Ireland

Tourism Ireland
5ú hUrlár
Cearnóg an Easpaig
Cnoc Réamainn
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 476 3400
Facs: (01) 476 3666
Ríomhphost: info@tourismireland.com
Suíomh Gréasáin: www.tourismireland.com

Oifig Réigiúnach
Tourism Ireland
Teach Beresford
2 Bóthar Beresford
Cúl Rathain
BT52 1GE

Teileafón: (028) 7035 9200
Facs: (028) 7032 6932
Ríomhphost: corporate.admin@tourismireland.com
Suíomh Gréasáin: www.tourismireland.com

Aguisín 5
Comhaltaí Boird na gComhlachtaí
Thuaidh/Theas (2005)

Comhaltaí Boird na gComhlachtaí Thuaidh/Theas (2005)

An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia An Bord Comhairleach

An tUas. Bertie Kerr
(Cathaoirleach)

An tOllamh Charlie Daly
(Leas-Chathaoirleach)

An tUas. Don Anderson

An tUas. Leslie Craig

Carmel Foley, Uasal

An tOllamh Patrick Fottrell

An tUas. Odran Flynn

An tUas. Patrick McColgan

Catherine Murphy, Uasal

An tUas. Damien O'Dwyer

Anne Speed, Uasal.

An tOllamh Sean Strain

An Comhlacht Forbartha Trádála agus Gnó

An Dr. Martin Naughton
(Cathaoirleach)

An tUas. Barry Fitzsimons
(Leas-Chathaoirleach)

Mary Ainscough, Uasal

Mary Breslin * Uasal

An tUas. Trefor Campbell **

An tUas. John Fitzgerald

An tUas. Jack Gilmour

Jackie Harrison, Uas.

An tUas. Carl McCann

An tUas. Feargal McCormack

An Dr. Inez McCormack

An tUas. Robbie Smyth

* A d'éag i mí na Samhna 2005

** D'éirigh as a phost ar an 2 Meitheamh 2005

An Foras Teanga Thuaidh/Theas - Foras na Gaeilge

Maighréad Uí Mháirtín, Uasal
(Cathaoirleach Fhoras na Gaeilge/Comhchathaoirleach an
Fhorais Teanga)

Liam Corey

Anne Craig

Gordon McCoy

Aodán Mac Póilín

Gearóid MacSiacais

Patrick McGlone *

Treasa Ní Ailpín

Caitríona Ní Cheallaigh

Mairéad Nic Sheagháin

Maolsheachlainn Ó Caollaí

Leachlainn Ó Catháin

Pádraig Ó Duibhir

Gearóid Ó hEara

Diarmuid Ó Murchú

Bríd Uí Néill

* D'éirigh as a phost ar an 17 Meitheamh 2005

Tha Boord O Ulster Scotch

An tUas. Mark Thompson *
(Cathaoirleach Tha Boord o Ulster
Scotch/Comhchathaoirleach An Fhorais Teanga
Thuaidh/Theas)

An Dr. Ian Adamson

An Dr. Pádraig de Bhál

An tUas. James Devenney
(Cathaoirleach Gníomhach go dtí an 11 Deireadh Fómhair
2005)

An Dr. Linde Lunney

An tUas. Éamonn Ó Dómhnaill

An tUas. Alistair Simpson

An tUas. Robert Stoker

* Ceaptha mar Chomhalta Boird ar an 20 Meitheamh
2005 agus ceaptha mar Chathaoirleach Tha Boord o Ulster-
Scotch/Comhchathaoirleach an Fhorais Teanga
Thuaidh/Theas ar an 12 Deireadh Fómhair 2005

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Coimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann

Peter Savage
(Cathaoirleach)

Lord Cooke of Islandreagh
(Leas-Chathaoirleach)

An tUas. Jack Allen

An tUas. Dick Blakiston-Houston

An tUas. Francis Feely

An Dr. Patrick J Griffin

Siobhan Logue, Uasal.

Jacqui McConville, Uasal

An tUas. Joseph Martin

An tUas. Tarlach Ó Crosáin

An tUas. Andrew Ward

Tourism Ireland Limited

An tUas. Andrew M Coppel
(Cathaoirleach)

Ann Riordan, Uasal
(Leas-Chathaoirleach)

Gillian Bowler Uasal*

An tUasal Alan Clarke

An tUas. Dennis Galway

An tUas. Howard Hastings

An tUas. Tony Kelly

An tUas. Tom McGrath

An tUas. Felix Mooney

An tUas. Patrick O'Donoghue **

An tUas. John Power

An tUas. Shaun Quinn

An tUas. Charles Sinnott

* D'éirigh as a phost ar an 11 Samhain 2005

** Ceaptha ar an 7 Nollaig 2005

Aguisín 6

Eolas ar na Ranna

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

Eolas ar na Ranna

Ranna Lárnacha

Oifig an Chéad-Aire agus an Leas-Chéad-Aire
Foirgnimh an Chaisleáin
Eastát Chnoc an Anfa
Béal Feirste
BT4 3SR

Teil: (028) 9052 8400
Facs: (028) 9052 1283
Suíomh Gréasáin: www.northernireland.gov.uk

Rúnaireacht Feidhmiúcháin*
Oifig an Chéad-Aire agus an Leas-Chéad-Aire
Foirgnimh an Chaisleáin
Béal Feirste
BT4 3SR

Teil: (028) 9052 8164
Facs: (028) 9052 8697
Suíomh Gréasáin: www.northernireland.gov.uk

Rannóg Thuaisceart Éireann
Roinn an Taoisigh
Tithe an Rialtais
Sráid Mhuirfean Uachtarach
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 662 4888
Facs: (01) 662 1972
Suíomh Gréasáin: www.irlgov.ie/taoiseach

Rannóg Thuaidh/Theas
An Rannóg Angla/Éireannach
An Roinn Gnóthaí Eachtracha**
80 Faiche Stiabhna
Baile Átha Cliath 2.

Teil: (01) 478 0822
Facs: (01) 478 5949
Ríomhphost: dfa@iveagh.irlgov.ie
Suíomh Gréasáin: www.irlgov.ie/iveagh

* Ról comhordaithe ar Thuaisceart Éireann
* * Ról comhordaithe ar an Deisceart

An Earnáil Uiscebhealaí Intíre

An Roinn Cultúir, Ealaíon agus Fóillíochta
3ú hUirlár Interpoint
20-24 Sráid Eabhrac
Béal Feirste
BT15 1AQ

Teil: (028) 9025 8825
Facs: (028) 9025 8906
Ríomhphost: dcal@dcalni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.dcalni.gov.uk

An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta
Dún Aimhigin
43-49 Bóthar Mespil
Baile Átha Cliath 4

Teil: (01) 647 3000
Facs: (01) 647 3051
Ríomhphost: eolas@pobail.ie
Suíomh Gréasáin: www.pobail.ie

Na hEarnálacha Sláinte agus Sábháilteachta Bia

An Roinn Sláinte, Seirbhísí Sóisialta agus Sábháilteachta
Poiblí
Foirgnimh an Chaisleáin
Cnoc an Anfa
Béal Feirste
BT4 3SJ

Teil: (028) 9052 0500
Facs: (028) 9052 3136
Ríomhphost: webmaster@dhsspsni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.dhsspsni.gov.uk

An Roinn Sláinte agus Leanaí
Teach Hawkins
Sráid Hawkins
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 635 4000
Facs: (01) 635 4001
Ríomhphost: webmaster@health.irlgov.ie
Suíomh Gréasáin: www.doh.ie

An Earnáil Forbartha Trádála agus Gnó

An Roinn Fiontar, Trádála agus Infheistíochta
Netherleigh
Ascaill Massey
Béal Feirste
BT4 2JP

Teil: (028) 9052 9900
Facs: (028) 9052 9273
Ríomhphost: information@detini.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.detini.gov.uk

An Roinn Fostaíochta agus Foghlama
Teach Adelaide
39-49 Sráid Adelaide
Béal Feirste
BT2 8FD

Teil: (028) 9025 7777
Facs: (028) 9025 7778
Ríomhphost: info.tea@delni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.delni.gov.uk

An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta,
Sráid Chill Dara
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 631 2121
Facs: (01) 631 2827
Ríomhphost: info@entemp.ie
Suíomh Gréasáin: www.entemp.ie

Earnáil na gClár Speisialta AE

An Roinn Airgeadais agus Pearsanra
Teach Rath gCaol
Bóthar Bhaile Aodha
Beannchar
BT19 7NA

Teil: (028) 9185 8111
Facs: (028) 9185 8109
Ríomhphost: DFP.enquiries@dfpni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.dfpni.gov.uk

An Roinn Airgeadais
Tithe an Rialtais,
Sráid Mhuirfean Uachtarach
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 676 7571
Facs: (01) 678 9936
Ríomhphost: webmaster@health.irlgov.ie
Suíomh Gréasáin: www.finance.gov.ie

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

An Earnáil Teanga

An Roinn Cultúir, Ealaíon agus Fóillíochta
3ú hUirlár Interpoint
20-24 Sráid Eabhrac
Béal Feirste
BT15 1AQ

Teil: (028) 9025 8825
Facs: (028) 9025 8906
Ríomhphost: dcal@dcalni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.dcalni.gov.uk

An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta
Dún Aimhirgin
43-49 Bóthar Mespil
Baile Átha Cliath 4

Teil: (01) 647 3000
Facs: (01) 647 3051
Ríomhphost: eolas@pobail.ie
Suíomh Gréasáin: www.pobail.ie

Earnáil Choimisiún an Fheabhail, Chairlinn agus Shoilse na hÉireann

An Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe do Thuaisceart Éireann
Teach Dhún Dhónaill
Bóthar Bhaile Nua na hArda Uachtarach
Béal Feirste
BT4 3SB

Teil: (028) 9052 4999
Facs: (028) 9052 5015
Ríomhphost: dardhelpline@dardni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.dardni.gov.uk

An Roinn Cumarsáide, Mara agus Acmhainní Nádúrtha
Lána Líosain
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 678 2000
Facs: (01) 661 8214
Ríomhphost: webmaster@dcmnr.gov.ie
Suíomh Gréasáin: www.dcmnr.gov.ie

An Earnáil Iompair

An Roinn Comhshaoil
Cúirt Clarence
10 - 18 Sráid Adelaide
Béal Feirste
BT2 8GB

Teil: (028) 9054 0540
Facs: (028) 9054 1169
Ríomhphost: cmb@doeni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.doeni.gov.uk

An Roinn Forbartha Réigiúnaí
Cúirt Clarence
10-18 Sráid Adelaide
Béal Feirste
BT2 8GB

Teil: (028) 9054 0540
Facs: (028) 9054 0064
Ríomhphost: enquiries@drdni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.drdni.gov.uk

An Roinn Iompair
Teach Iompair
44 Sráid Chill Dara
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 670 7444
Facs: (01) 670 9633
Ríomhphost: info@transport.ie
Suíomh Gréasáin: www.transport.ie

An Earnáil Talmhaíochta

An Roinn Talmhaíochta agus Forbartha Tuaithe do
Thuaisceart Éireann
Teach Dhún Dhónaill
Bóthar Bhaile Nua na hArda Uachtarach
Béal Feirste
BT4 3SB

Teil: (028) 9052 4999
Facs: (028) 9052 5003
Ríomhphost: dardhelpline@dardni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.dardni.gov.uk

An Roinn Talmhaíochta agus Bia
An tÁras Talmhaíochta
Sráid Chill Dara
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 607 2000
Facs: (01) 661 6263
Ríomhphost: info@agriculture.gov.ie
Suíomh Gréasáin: www.agriculture.gov.ie

An Roinn Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta
Dún Aimhirgin
43-49 Bóthar Mespil
Baile Átha Cliath 4

Teil: (01) 647 3000
Facs: (01) 647 3051
Ríomhphost: eolas@pobail.ie
Suíomh Gréasáin: www.pobail.ie

An Earnáil Oideachais

An Roinn Oideachais
Teach Rath gCaol
Bóthar Bhaile Aodha
Beannchar
BT19 7PR

Teil: (028) 9127 9279
Facs: (028) 9127 9100
Ríomhphost: mail@deni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.deni.gov.uk

An Roinn Oideachais agus Eolaíochta
Sráid Maoilbhríde
Baile Átha Cliath 1

Teil: (01) 889 6400
Facs: (01) 878 7932
Ríomhphost: info@education.gov.ie
Suíomh Gréasáin: www.education.ie

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

An Earnáil Comhshaoil

An Roinn Comhshaoil
Cúirt Clarence
10-18 Sráid Adelaide
Béal Feirste
BT2 8GB

Teil: (028) 9054 0540
Facs: (028) 9054 1169
Ríomhphost: cmb@doeni.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.doeni.gov.uk

An Roinn Comhshaoil, Oidhreachta agus Rialtais Áitiúil
Teach an Chustaim,
Baile Átha Cliath 1

Teil: (01) 888 2000
Facs: (01) 888 2888
Ríomhphost: press-office@environ.ie
Suíomh Gréasáin: www.environ.ie

An Earnáil Turasóireachta

An Roinn Fiontar, Trádála agus Infheistíochta
Netherleigh
Ascaill Massey
Béal Feirste
BT4 2JP

Teil: (028) 9052 9900
Facs: (028) 9052 9550
Ríomhphost: information@detini.gov.uk
Suíomh Gréasáin: www.detini.gov.uk

An Roinn Ealaíon, Spóirt agus Turasóireachta
23 Sráid Chill Dara
Baile Átha Cliath 2

Teil: (01) 631 3800
Facs: (01) 661 1201
Ríomhphost: webmaster@dast.gov.ie
Suíomh Gréasáin: www.dast.gov.ie

North/South Ministerial Council
An Chomhairle Aireachta
Thuaidh/Theas

North/South Ministerial Council
Joint Secretariat
39 Abbey Street
Armagh
BT61 7EB

Tel 028 3751 8068 (048 from the South)

Fax 028 3751 1406 (048 from the South)

Email info.nsmc@ofmdfmni.gov.uk

Website www.northsouthministerialcouncil.org

If you do not wish to receive future editions of this document please contact the North/South Ministerial Council Joint Secretariat directly.

Published by The Stationery Office and available from:

The Stationery Office
(mail, telephone and fax orders only)
PO Box 29, Norwich, NR3 1GN
Telephone orders/General enquiries: 0870 6005522
Fax orders: 0870 6005533

You can now order books online at www.tso.co.uk

The Stationery Office Bookshops
123 Kingsway, London, WC2B 6PQ
020 7242 6393 Fax 020 7242 6394
68-69 Bull Street, Birmingham B4 6AD
0121 236 9696 Fax 0121 236 9699
9-21 Princess Street, Manchester M60 8AS
0161 834 7201 Fax 0161 833 0634
16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD
028 9023 8451 Fax 028 9023 5401
The Stationery Office Oriel Bookshop
18-19 High Street, Cardiff CF10 1PT
029 2039 5548 Fax 029 2038 4347
71 Lothian Road, Edinburgh EH3 9AZ
0870 606 5566 Fax 0870 6065588

The Stationery Office's Accredited Agents
(see Yellow Pages)
and through good booksellers

£17.00

ISBN 0-33-708796-2

A North-South
Publishing Partnership